

Oplegvel Collegebesluit

Onderwerp

Jaarrekening 2008 Gemeenschappelijke Regeling Paswerk

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Dhr. R.J.A. van Noort
Telefoon 5114010 E-mail: rjanoort@haarlem.nl
SZW/-- Reg.nr. 2009/76478
bijlage
B & W-vergadering van 28 april 2009

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) moet de Raad een zienswijze vaststellen over de jaarrekening van Paswerk.

B&W

1. Het college stelt de raad voor de jaarrekening van het Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland Paswerk met een positief advies in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling te laten behandelen.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Samenleving hierover een advies heeft uitgebracht

RAADSSTUK

Onderwerp: Jaarrekening 2008 Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland Paswerk

Inleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bepaalt waaraan gemeenschappelijke regelingen moeten voldoen, onder andere met betrekking tot de procedure voor de ontwerpbegroting en rekening van het openbaar lichaam. Ingevolge artikel 35 Wgr zendt het Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland Paswerk, de ontwerpjaarrekening 2008 aan de raden van de deelnemende gemeenten zes weken voor vaststelling door het Algemeen Bestuur van Paswerk. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze op de ontwerpjaarrekening voorleggen aan Paswerk. De door het Algemeen Bestuur van Paswerk vastgestelde ontwerpjaarrekening wordt gezonden aan Gedeputeerde Staten van de provincie.

Voorstel aan de raad

De jaarrekening 2008 van het Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland Paswerk met een positief advies in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling te laten behandelen.

Beoogd resultaat

Vaststellen van de jaarrekening 2008.

Argumenten

Financiële paragraaf

Jaarrekening 2008

Evenals in 2007 heeft de Gemeenschappelijke Regeling Paswerk en de daarmee verbonden werkmaatschappijen in 2008 een vrijwel sluitende exploitatie gerealiseerd met een geconsolideerd resultaat van - € 9000,-

Met de vaststelling van deze jaarrekening komt de in de begroting van de GR opgenomen bijdrage van de deelnemende gemeenten te vervallen. In de begroting van de gemeente Haarlem was al geen rekening gehouden met die bijdrage.

In het jaarrekeningresultaat 2008 is verwerkt dat in de aan de GR verbonden BV's onder de holding Werkpas BV een voordelig resultaat geboekt wordt van € 580.000,- en ten gunste komt van het (negatieve) eigen vermogen. Het daar tegenoverstaande negatieve resultaat in de exploitatie van de Gemeenschappelijke Regeling van € 589.000,- komt eveneens ten laste van het eigen vermogen, waardoor de solvabiliteit van Paswerk uitkomt op 31,8 %. Dit is boven de afgesproken ondergrens van 30 %, zodat geen aanvullende bijdrage van de deelnemende gemeenten gevraagd hoeft te worden.

Kanttekeningen

Geen

Bijlagen

Jaarverslag en jaarrekening van het Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland Paswerk.

Uitvoering

N.v.t.

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

De jaarrekening 2008 van het Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland Paswerk met een positief advies in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling te laten behandelen.

Gedaan in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

De griffier

De voorzitter

INHOUDSOPGAVE

Blz.

Deel 1: Jaarverslag 2008

1. Bericht van het dagelijks bestuur	3
2. Directieverslag en programmaverantwoording	
2.1 Inleiding	4
2.2 Bedrijfsvoering	4
2.3 Beleidsontwikkeling	4
2.4 Externe ontwikkelingen	7
2.5 Toekomstverwachtingen	8
3. Financieel	9
4. Paragrafen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	
4.1 Inleiding	14
4.2 Weerstandsvermogen	14
4.3 Onderhoud kapitaal goederen	14
4.4 Treasury	14
4.5 Verbonden partijen	16
5. Kerngegevens	17
6. Samenstelling bestuur	18
7. Organogram	19
8. Lijst met afkortingen	20

Deel 2: Jaarrekening 2008

1. Inleiding	22
2. Balans per 31 december 2008	23
3. Programmarekening over 2008	25
4. Kasstroomoverzicht over 2008	26
5. Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling	27
6. Toelichting op de balans	29
7. Toelichting op de programmarekening	32
8. Overige gegevens	
8.1 Overige gegevens	42
8.2 Investerings	43
8.3 Verantwoordingsinformatie Wsw	44
8.4 Accountantsverklaring	45

DEEL 1: JAARVERSLAG 2008

1. BERICHT VAN HET DAGELIJKS BESTUUR VAN WERKVOORZIENINGSCHAP Z-K (PASWERK)

Hierbij bieden wij u de opgemaakte jaarstukken over het verslagjaar 2008 aan. De jaarstukken bestaan uit twee onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening.

Een bijzonder woord van dank en waardering gaat uit naar de directie en haar medewerkers die een proces van ingrijpende verandering in het verslagjaar tot stand hebben gebracht.

De jaarrekening 2008 is gecontroleerd door Deloitte Accountants B.V. en opgesteld conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Haar verklaring is opgenomen bij de overige gegevens in de jaarrekening.

Wij stellen u voor om de jaarrekening ongewijzigd vast te stellen.

15 april 2009

H. van der Molen,
Voorzitter dagelijks bestuur

2. DIRECTIEVERSLAG EN PROGRAMMAVERANTWOORDING

2.1 Inleiding

Resultaat 2008

In het financiële en organisatorische verbeteringsproces dat de afgelopen jaren goed op gang is gekomen, is in het najaar van 2008 een hapering opgetreden als gevolg van kredietcrisis en economische recessie. In het verslagjaar waren de gevolgen nog nauwelijks merkbaar. Het boekjaar 2008 kon worden afgesloten met een nagenoeg sluitende exploitatierekening, het groepsresultaat kwam uit op € 9.000 negatief. Daarmee ligt Paswerk op koers met betrekking tot het geformuleerde meerjarenbeleid.

In hoeverre de conjuncturele ontwikkeling van invloed is op het resultaat in de nabije toekomst is medio april 2009 nog niet aan te geven. Klassieke interne productie onderdelen (Verpakken, Montage) zijn meer kwetsbaar in vergelijking tot externe activiteiten in de dienstverlenende sector (Groen, Schoonmaak, Catering). Gelet op de krappe marge tussen winst en verlies moet er bij blijvende economische tegenwind rekening worden gehouden met negatiever wordende financiële resultaten.

2.2 Bedrijfsvoering

Verbreding door unieke infrastructuur

Tot voor kort behoorde Paswerk tot de meerderheid van sociale werkplaatsen die uitsluitend uitvoering gaven aan de Wet sociale werkvoorziening. Sinds 2004 is een ontwikkeling op gang gekomen waarbij de kennis en de infrastructuur van deze bedrijven ook wordt benut voor andere groepen die op afstand van de arbeidsmarkt staan. Al deze aan Paswerk toevertrouwde medewerkers en cliënten hebben gemeenschappelijk dat zij moeite hebben om op eigen kracht een reguliere werkplek te vinden. Door werkervaring op te laten doen, begeleiding en scholing te geven en te bemiddelen bij vacatures helpt Paswerk mensen op weg naar de arbeidsmarkt. Zo mogelijk is dat het normale bedrijfsleven, zo nodig de beschutte omgeving van de eigen werkplaats. Mensontwikkeling in relatie tot arbeid staat in dit proces centraal. De verscheidenheid aan activiteiten en werksoorten biedt de mogelijkheid een veelzijdig regionaal leerwerkbedrijf te zijn.

Organisatieontwikkeling

Op de golven van een gunstig economisch tij is Paswerk er in geslaagd het bedrijf in te richten naar drie belangrijke nieuwe maatstaven:

- ontwikkeling van (dienstverlenende) werksoorten die medewerkers en cliënten kansen geven op de (regionale) arbeidsmarkt;
- doorstroming van medewerkers en cliënten naar het reguliere bedrijfsleven;
- toepassing van geavanceerde informatietechnologie met betrekking tot de administratieve processen.

Paswerk wist in deze omslagsituatie die het management veel energie heeft geleverd evengoed een stijging in de omzet te realiseren. Mede daardoor kan voor het tweede achtereenvolgende jaar de boekhouding worden afgesloten met winst.

Kenmerkend voor de organisatieontwikkeling in 2008 is voorts de werving en selectie van nieuw personeel geweest. De financiële gezondmaking maakte het mogelijk een bijdetijdse koers in te zetten en daarvoor medewerkers met specifiekere competenties in te schakelen.

In het doorstroommodel, dat de basis vormt voor het proces 'van binnen naar buiten', zijn Paswerk Academie en PasMatch belangrijke nieuwe onderdelen. Alle kennis en ervaring op het gebied van persoonlijke, individuele toeleiding naar de arbeidsmarkt komt hier samen. Know how, infrastructuur en capaciteit worden benut ten behoeve van een grote diversiteit aan klantengroepen (Wsw, Wwb, Wajong, Wia, IRO etc).

Divisiestructuur aangepast

Voortaan vinden de bedrijfsmatige activiteiten in drie divisies plaats: Productie (met als onderdelen Industrie, Wielwerk, Verpakken en Grafisch), Dienstverlening (Groen, Post, Schoonmaak, Catering, Flexkracht/detachering) en Arcade, waar de blijvend op intern, beschut werk aangewezen medewerkers actief zijn (merendeels verpakkings- en wasserijwerk). Nieuwe medewerkers en cliënten komen na de intake en de schakel-/proef periode bij één van deze drie divisies te werken. Degenen die bij Productie en Dienstverlening aan de slag gaan zijn in principe geschikt om door te stromen naar een regulier, extern bedrijf.

Invoering nieuw administratief programma

Naast de aanpassing van de organisatie aan vernieuwde beleidsdoelstellingen stond 2008 ook sterk in het teken van een forse administratieve 'up-date'. Parallel aan de omslag in de bedrijfsstructuur is Paswerk begonnen met de implementatie van Navision, het nieuwe bedrijfsbrede ERP-systeem (Enterprise Resource Planning). Uitgangspunt vormde een analyse van de volledige administratieve procesgang. De verwerking daarvan in (opnieuw) beschreven stappen leverde in combinatie met de aangeschafte software een eenduidig te hanteren computersysteem op. De omschakeling naar Navision vergde forse inspanningen van alle administratieve medewerkers.

2.3 Beleidsontwikkelingen

Ontwikkelingen Wsw

Met de wijziging van de Wsw per 1 januari 2008 hebben de gemeenten een grotere eigen verantwoordelijkheid gekregen voor de uitvoering van deze wet. De moderniserings-maatregelen die zijn doorgevoerd moeten er voor zorgen dat de Wsw wordt behouden voor een afgebakende doelgroep en dat de beweging 'van binnen naar buiten' wordt gestimuleerd. In het kort komen de maatregelen op het volgende neer:

- de rijkssubsidie wordt direct overgemaakt naar de gemeenten en niet meer naar uitvoeringsorganisaties zoals Paswerk;
- de verantwoording over de uitvoering van de Wsw aan het rijk is nu een taak van de gemeenten zelf;
- de gemeenten zijn verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer en het verschaffen van inzicht hierover.

Een uitvloeisel van deze maatregelen is dat de financieringssysteem van de Wsw sterk is vereenvoudigd. Met ingang van 2008 wordt het landelijk beschikbare Wsw budget naar behoefte verdeeld over de individuele gemeenten op basis van het aantal daar woonachtige geïndiceerden die op de wachtlijst staan of een dienstbetrekking hebben in het kader van de Wsw. Dit aantal wordt vastgelegd in het begrip taakstelling.

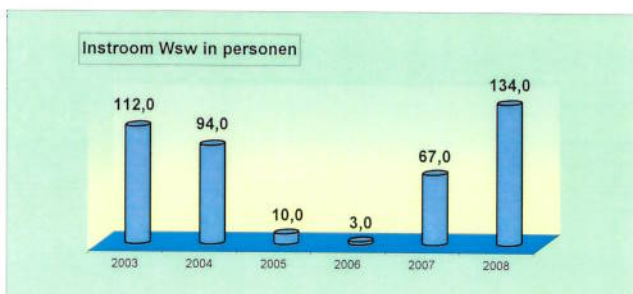
Taakstelling

Paswerk heeft voor het jaar 2008 een totale taakstelling van 986,4 SE's. Dit is het totaal van de afzonderlijke taakstellingen per deelnemende gemeente plus het aantal SE's van de buitengemeenten. In vergelijking tot 2007 (942,4 SE) is dit een toename van bijna 44 SE's.

Instroom en wachtlijst

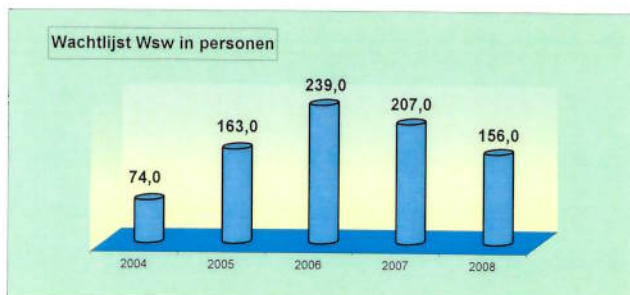
Door een verruiming van de taakstelling was het in 2008 mogelijk om extra Wsw'ers vanaf de wachtlijst te laten instromen. Hierdoor is de wachtlijst in 2008 geheel 'opgeschoond'. Iedereen die in januari 2008 op de wachtlijst stond is daadwerkelijk ingestroomd in de Wsw. Degenen die dat niet konden, bleken veelal niet (meer) tot de doelgroep te behoren. In totaal hebben in 2008 134 personen een Wsw dienstverband gekregen.

De instroom heeft niet direct geleid tot verdamping van de wachtlijst. Dat de wachtlijst toch nog 156 personen telt, is het gevolg van het grote aantal nieuwe indicaties dat er in 2008 is bijgekomen. De verwachting is dan ook dat de wachtlijst in 2009 waarschijnlijk weer boven het aantal van 200 zal uitkomen.

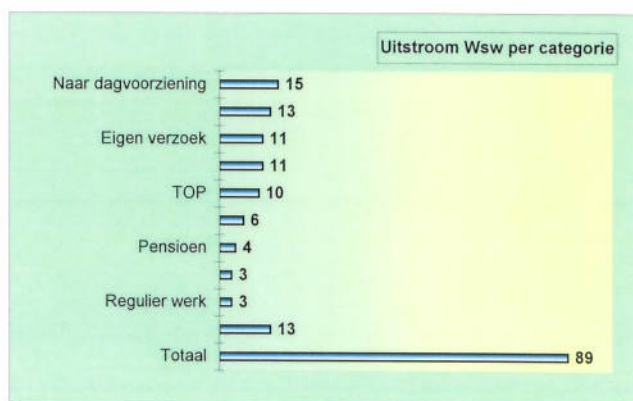
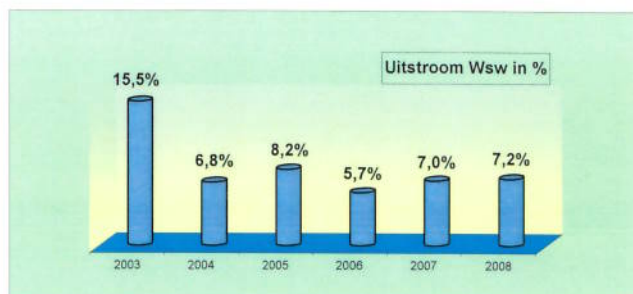
De lengte van de wachtlijst blijft een zorg ondanks de recente scherpe daling. De groei van de wachtlijsten is overigens een trend die zich op macro niveau manifesteert. De oorzaak is veelal de geringe uitstroom van Wsw'ers naar een reguliere baan.

Voor Paswerk betekent dit dat de plaatsingsmogelijkheden op kortere termijn enigszins worden beperkt gelet op de beschikbare ruimte (taakstelling). Door een adequaat plaatsingsbeleid moet worden voorkomen dat een situatie van over-realiseratie ontstaat. Die treedt op als er meer Wsw-plaatsen worden gerealiseerd dan er op grond van taakstelling en bijbehorend budget beschikbaar zijn gesteld.

Uitstroom Wsw

De uitstroom uit de Wsw in 2008 is min of meer gelijk aan 2007. Ook de verdeling naar achtergronden van de uitstroom is niet direct anders. Opvallend is wel dat de uitstroom naar andere werkvoorzieningschappen (andere Wsw-bedrijven) hoger is dan anders. Dit valt volledig te verklaren uit de gewijzigde wetgeving per 1 januari 2008, waarbij de financiering direct via de gemeenten geschiedt.

Ziekteverzuim Wsw

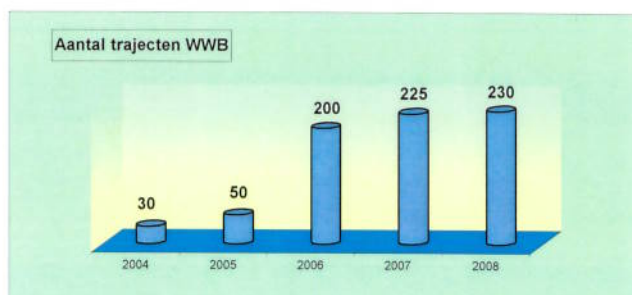
Het ziekteverzuim binnen de Wsw vertoonde in 2008 helaas weer een stijgende lijn. De dalende lijn die na 2005 is ingezet kon niet worden gehandhaafd, al is het verzuim nog niet zo hoog opgelopen als destijds. De toename is voor een belangrijk deel terug te voeren op de reorganisatie die in 2008 plaatsvond. Die heeft gezorgd voor wat onrust en het betekende tegelijk dat de leiding niet altijd de benodigde aandacht had voor het ziekteverzuim.

Ontwikkelingen WWB

Paswerk zet al enige jaren met succes in op het benutten van de aanwezige kennis en de faciliteiten ten behoeve van andere doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het beleid is er op gericht voor een grote diversiteit aan mensen in een achterstandsituatie een tussenstation te zijn op weg naar een plaats op de arbeidsmarkt. Vooral de gemeentelijke re-

integratieverplichtingen in het kader van de Wet werk en bijstand hebben een forse groei in het aantal tijdelijke begeleidingstrajecten veroorzaakt. Het succes van de aanpak is af te leiden uit het percentage cliënten dat is doorgestroomd naar 'echt' werk. Per saldo leverde dat de aangesloten gemeenten forse besparingen op in het inkomensdeel van de WWB. De maatschappelijke opbrengst (die niet in de cijfers van Paswerk wordt verwerkt) bedraagt op jaarbasis naar schatting zo'n drie miljoen euro.

2.4 Externe ontwikkelingen

Wsw en WWB: complexiteit en substitutie

Het beleid van arbeidsre-integratie is voor grote groepen succesvol gebleken. Daar waar de achterliggende problematiek niet te complex is, hebben veel cliënten Wwb en medewerkers Sw geprofiteerd van een effectieve bemiddeling in een relatief gunstige arbeidsmarktsituatie. Velen zijn daardoor in min of meer reguliere banen terechtgekomen.

In situaties waar een meervoudige individuele problematiek speelt (sociaal, financieel, psychisch, zoals verslaving, relatie, huisvesting, criminaliteit, schulden etc.) nemen de mogelijkheden en resultaten van arbeidsbemiddeling snel af. Aangezien een fors deel van deze moeilijk bemiddelbare cliënten een Sw-indicatie aanvraagt en ontvangt, groeit de wachtlijst van personen die op werk binnen de Wsw zijn aangewezen.

Gelet op de aard van de problemen die de afstand tot de arbeidsmarkt veroorzaken, ontwikkelt zich daardoor momenteel een ander type instroom ten opzichte van de meer klassiek Sw populatie. Waar het vroeger veelal om verstandelijke en gezondheidshandicaps ging, waarvoor binnen de traditionele werkplaats goede oplossingen konden worden gevonden, gaat het nu steeds meer om complexe (aanpassings)problemen in de persoonlijke sfeer. Direct leidinggevenden ondervinden dat in sterke mate: spanningen op de werkvloer door grillig gedrag, een oplopend verzuim en intensievere contacten met zorg- en welzijnsinstanties. Het betekent een taakverzwaring die veelal ten koste gaat van de oorspronkelijke bezigheid, namelijk op werk gerichte begeleiding geven. Aan het bieden van "mensontwikkeling in relatie tot arbeid" gaat steeds vaker nog heel traject vooraf.

Wetgeving

De formele verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is op 1 januari 2008 bij de gemeenten komen te liggen. Dankzij een goede overlegpraktijk is het bestuurlijke omslagproces soepel verlopen. Op drie specifieke onderwerpen is door de gemeenten nader beleid geformuleerd: wachtlijst, inspraak en persoonsgebonden budget.

Wachtlijstbeleid

De omvang van de wachtlijst is een blijvende zorg. In samenwerking met de gemeenten en UWV is een programma gestart om via voortrajecten mensen kennis te laten maken met de praktijk van de SW. Zodra ze aan de beurt zijn is de administratieve schakeling snel gemaakt. Achtergrond bij het wachtlijstbeleid vormt de substitutie van Wwb naar Wsw. Nu grote groepen met reactivering worden geconfronteerd blijkt een flink deel in aanmerking te komen voor een sw-indicatie.

Cliëntenraad

De vorming van een representatieve afvaardiging van het cliëntenbestand in een inspraakorgaan kwam tot stand dankzij de medewerking van de Ondernemingsraad.

PGB's

Hier is een voorname taak het opstellen van criteria ter verkrijging van een persoonsgebonden budget.

Commissie De Vries

Een fundamentele herbezinning op de toekomst van de Wsw in relatie tot andere groepen met een achterstand op de arbeidsmarkt vormde de taak van de Commissie De Vries. Werken naar vermogen is het kernthema van het advies. Daarbij kiest de commissie voor een uniforme benadering van alle mensen die niet zelfstandig een plaats op de reguliere arbeidsmarkt kunnen verwerven. Het achterliggende loonwaardesysteem heeft het wettelijk minimumloon als uitgangspunt. Hoewel de basisfilosofie van het advies breed is onderschreven is op korte termijn een herziening van de Wsw niet te verwachten. Wel zal een aantal pilot-projecten worden gestart.

2.5 Toekomstverwachtingen

Aandacht voor zorg-vraag

De unieke omstandigheid dat Paswerk als re-integratiebedrijf over een eigen, op zakelijke dienstverlening gerichte infrastructuur bezit, zorgt ervoor dat de gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland over een praktisch instrument beschikken waarmee vooral aan de onderkant van de arbeidsmarkt een effectief beleid kan worden uitgevoerd.

Participatie is binnen dat beleid het sleutelbegrip geworden. Aangezien er een tendens is om minder op de formele (uitkerings)achtergronden van de betrokken burgers te letten ("iedereen moet meedoen") betekent dat voor Paswerk een duidelijke ontwikkeling in de breedte. Voor steeds meer (doel-) groepen vormt Paswerk een tijdelijke opstap naar werk. De basistaak om de zwakste groepen die blijvend aangewezen zijn op de beschutting van de werkplaats, wordt daarbij niet uit het oog verloren. Sterker, ook degenen die niet of niet meer kunnen voldoen aan de productienormen die vanuit de Wsw worden gesteld, wil Paswerk mogelijkheden bieden. Het begrip loonwaarde is op deze categorie vaak niet meer van toepassing. De combinatie van interne behoefte en herkenbare vraag in de markt leidde tot initiatieven op het gebied van dagbesteding activiteiten. Deze vallen in het kader van AWBZ financiering. Op deze aanpalende "zorg"-markt zijn verdere stappen te verwachten. Zo werkt een kleine projectorganisatie binnen Paswerk aan de planning en realisering van een Dagcentrum voor (licht) gehandicapten, waaraan geen arbeidsmatige component is gekoppeld.

Wijk als publieke arbeidsmarkt

Wijkverbetering, versterking van buurten en de ondersteuning vanuit de Wmo zijn beleidsgebieden waarop Paswerk zich steeds nadrukkelijker profileert. Het belang van deze maatschappelijke ontwikkelingen is vooral gelegen in de aan deze activiteiten gekoppelde publieke arbeidsmarkt. Voor een groeiende groep die in prestatie achterblijft bij wat de commerciële markt vraagt, moet en wil Paswerk dichtbij huis terecht. De eigen wijk, de vertrouwde woonomgeving is een ideaal startterrein voor mensen met een grote afstand tot werk. Paswerkers kunnen gemeenten, wooncorporaties, buurtverenigingen, tehuizen, zorgcentra en andere wijkgebonden instanties op tal van terreinen de helpende hand bieden: schoonmaak, gebouwenbeheer, beveiliging, huishoudelijke hulp, catering, lichte zorg, klussendienst, boodschappenservice, lichte zorg, groenonderhoud etc.

Crisis stelt beleid op de proef

Het afgelopen jaar heeft het management benut om de bedrijfsvoering beter af te stemmen op de in-, door- en uitstroom van medewerkers en cliënten met een -toenemende- diversiteit aan achtergronden. Onder de noemer Blauwdruk kwam een forse organisatieaanpassing tot stand, die mede tot doel heeft het primaire proces eenduidig neer te zetten. Voorheen ervoer de organisatie permanent een zeker dualisme. Moet de commerciële opdracht prevaleren of de ontwikkeling van de cliënt?

De vernieuwde Paswerk organisatie wordt eerder op de proef gesteld dan in de verwachting lag. Na de problemen in 2003 en 2004 is een periode van gezondmaking ingetreden die heeft geleid tot het wegwerken van jaarlijkse verliezen. Ook 2008 is in dat opzicht succesvol geweest.

15 april 2009

C. Boon
Algemeen directeur

3. FINANCIËEL

Resultaten Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (Paswerk)

Dit jaar is verder vorm en inhoud gegeven aan de invoering van de organisatieplannen die in de in 2007 opgestelde blauwdruk zijn vastgelegd. De inrichting van een breed leerwerkbedrijf stond hierbij centraal. In lijn met deze ontwikkeling is in de loop van 2008 een nieuw organisatiebreed informatiesysteem (Navision) geïmplementeerd. Dit informatiesysteem zal de primaire en ondersteunende processen beter moeten ondersteunen en moeten leiden tot een betere en efficiëntere bedrijfsvoering. Ook is er dit jaar een aanvang gemaakt met het opstarten van nieuwe bedrijfsactiviteiten in het kader van (AWBZ-gefinancierde) dagbesteding. Deze nieuwe activiteiten zijn een goede en noodzakelijke aanvulling op de bestaande business portfolio van Paswerk en zullen ertoe leiden dat de continuïteit van Paswerk in de toekomst beter is gewaarborgd. In de tweede helft van dit verslagjaar zijn de economische vooruitzichten in rap tempo verslechterd als gevolg van de wereldwijde kredietcrisis. Het was een jaar waarin veel extra werk is verzet maar ook extra kosten zijn gemaakt om de hiervoor aangegeven ontwikkelingen te ondersteunen.

Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland sluit het verslagjaar 2008 af met een negatief resultaat van € 589.848. In de begroting voor 2008 was uitgegaan van een resultaat van € 0 inclusief de bijdrage van de deelnemende gemeenten van € 378.000.

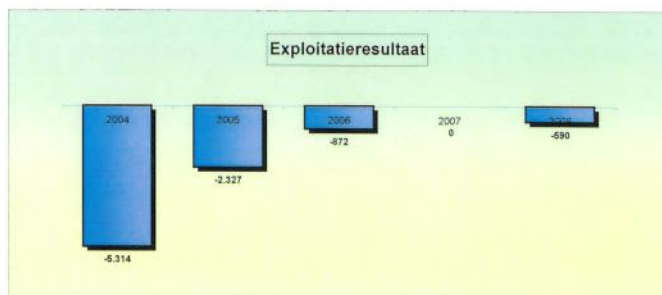
Naast het resultaat van het Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (€ 589.848 negatief) behaalden de andere tot de Paswerk-groep behorende entiteiten een totaalresultaat van € 580.000 positief. Het groepsresultaat als geheel komt daarmee uit op € 9.000 negatief, een nagenoeg sluitend exploitatieresultaat. Het ligt in het voornemen het positieve resultaat wat behaald is in de afzonderlijke entiteiten ad. € 580.000 toe te voegen aan het negatieve eigen vermogen om daarmee de eigen vermogenspositie te versterken.

Verkorte programmarekening over 2008: werkelijk t.o.v. begroting

(bedragen in Euro)

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	Verschil
Opbrengsten:			
Netto omzet	10.699.627	11.120.000	420.373-
Overige opbrengsten	414.816	115.000	299.816
Totaal opbrengsten	11.114.442	11.235.000	120.558-
Subsidieresultaat Wsw	743.577-	1.993.000-	1.249.423
Subsidieresultaat WIW	20.146-	23.000-	2.854
Kosten:			
Personeelskosten ambtelijke medewerkers	6.624.302	5.801.000	823.302
Overige kosten	4.321.386	3.972.000	349.386
Totaal kosten	10.945.689	9.773.000	1.172.689
Bedrijfsresultaat	594.970-	554.000-	40.970-
Incidentele baten (+) en lasten (-)	5.121	176.000	170.879-
Exploitatieresultaat	589.848-	378.000-	211.848-
Bijdrage deelnemende gemeenten	-	378.000	378.000-
Resultaat na bestemming	589.848-	-	589.848-

De onderstaande grafiek geeft de ontwikkeling van het exploitatieresultaat in de afgelopen jaren weer.

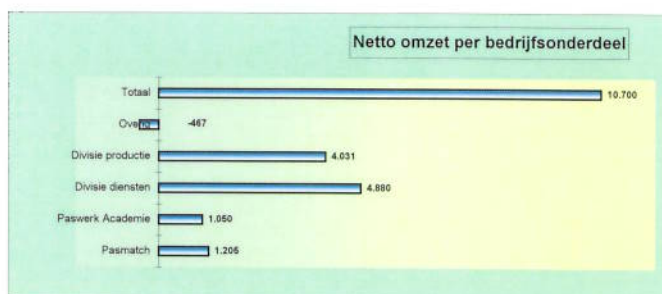
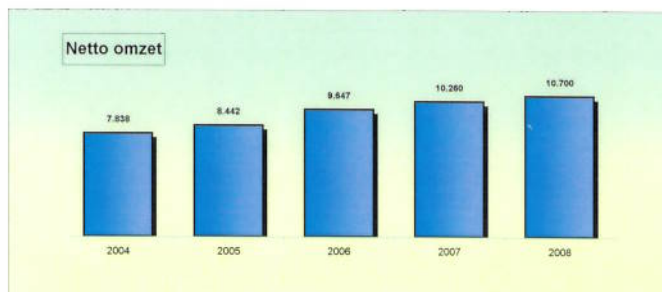

Toelichting:

Netto omzet - € 420.373:

Het verschil tussen de gerealiseerde en begrote netto omzet wordt verklaard door de lagere omzetten bij de divisie Productie in combinatie met Beschut Werk -/- € 443.000. Daarnaast realiseerde Paswerk Academie € 164.000 minder omzet dan begroot. Voor de divisie Productie en Beschut Werk wordt het steeds moeilijker om voldoende rendabele opdrachten binnen te halen. Dit is vooral merkbaar bij de onderdelen Verpakken, Koel/Electro, Drukkerij en Beschut Werk en een tendens die steeds duidelijker wordt. De lagere omzet bij Paswerk Academie is met name het gevolg van een sterke afname van het aantal deelnemers in het laatste kwartaal van het jaar. De divisie Diensten en het onderdeel Pasmatch realiseerde daartegenover een hogere omzet dan geprognosticeerd respectievelijk € 36.000 en € 81.000 meer. Vooral divisie diensten met de bedrijfsonderdelen zoals Groen, Detacheren, Schoonmaak en Paspost laat de laatste jaren een sterke groei zien.

De ontwikkeling van de netto omzet per jaar en verdeling de netto omzet per bedrijfsonderdeel in 2008.

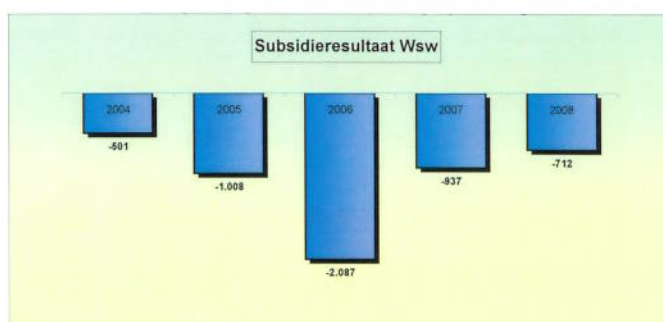
Overige opbrengsten + € 299.816:

In vergelijking tot de begroting is voor € 74.000 meer aan vracht- en kleine orderkosten doorberekend aan opdrachtgevers. Daar staat echter tegenover dat er ook meer vrachtkosten zijn gemaakt. Deze kosten zijn verantwoord onder de algemene kosten. Voor het overige ligt de verklaring in posten uit voorgaande jaren waaronder begeleidingskosten 2007 voor de gemeente Haarlem (€ 53.000), kosten van het project 'RuimBaan' over 2007 (€ 67.000) en voor een bedrag van uitkeringen van € 40.000 het UWV.

Subsidieresultaat Wsw + € 1.249.423:

Het betere subsidieresultaat Wsw is vooral het gevolg van een hogere subsidie per standaard eenheid (SE). Gerealiseerd € 26.276 per SE tegenover een begrote subsidie van € 25.272 per SE. Met een gerealiseerd aantal SE's van 971 komt deze hogere subsidie uit op een bedrag van totaal € 957.000. In aanvulling hierop werd een bedrag van € 188.000 aan extra Wsw-subsidie ontvangen. Hoewel het aantal gerealiseerde aantal SE's lager uitkwam dan was begroot (9 SE's), waardoor ook minder subsidie werd ontvangen, werd dit uiteraard aan de andere kant gecompenseerd door lagere loonkosten. Gemiddeld lagen de loonkosten per Wsw'er hoger dan de begroting resulterend in € 86.000 extra loonkosten. Aan opleiding en scholing werd meer aandacht besteedt en € 40.000 meer uitgegeven. Aan subsidie begeleid werken is € 223.000 minder uitgegeven.

In de onderstaande grafiek is het subsidieresultaat Wsw van de jaren 2004 tot en met 2008 weergegeven.

Personeelskosten ambtelijke medewerkers + € 823.302:

De overschrijding op personeelskosten ambtelijke medewerkers is fors maar voor een deel van incidentele aard en niet structureel. De incidentele kosten zijn gemaakt om de verbetering van de organisatie verder vorm en inhoud te geven. Met name bij de overige personeelskosten leidt dit tot meer kosten + € 319.000 zoals voor de inhuur van externe arbeidskrachten, hogere kosten voor opleiding en training ten behoeve van de implementatie van het nieuwe informatiesysteem en een toename van de wervingskosten nieuw personeel. De toename van de loonkosten ambtelijk personeel zelf + € 495.000 is het gevolg van meer fte's (+2,7) dan begroot, een hoger dan verwachte toename van de CAO-loonkostenontwikkeling en een onjuiste begroting van de doorbelasten loonkosten van de stichting Epilepsie Instellingen Nederland.

Overige kosten + € 349.386:

De overschrijding op de overige kosten is met name toe te rekenen aan hogere algemene kosten € 174.000 en hogere diverse kosten € 206.000. Bij de algemene kosten zijn het vooral de vrachtkosten van ruim € 100.000 die de toename verklaren. Deze kosten zijn aan opdrachtgevers doorberekend. Een hogere dotatie aan de voorziening voor oninbare vorderingen € 31.000, afboekingen voor oninbare vorderingen wegens faillissementen € 27.750 en nagekomen posten uit voorgaande jaren zoals kosten voor opleidingen € 36.000 en kosten voor het project 'RuimBaan' € 46.000 zijn de oorzaak van de toename bij de diverse kosten.

Incidentele baten (+) en lasten (-) - € 170.879:

In de begroting 2008 is een bedrag opgenomen voor de vrijval van de voorziening voor een incurante vordering op Werkpas B.V. Deze voorziening is reeds in het verslagjaar 2007 vrijgevallen.

Verkorte programmarekening: werkelijk 2008 t.o.v. 2007

(bedragen in Euro)

	2008 Werkelijk	2007 Werkelijk	Verschil
Opbrengsten:			
Netto omzet	10.699.627	10.278.528	421.099
Overige opbrengsten	414.816	459.450	44.634-
Totaal opbrengsten	11.114.442	10.737.978	376.464
Subsidieresultaat Wsw	743.577-	936.676-	193.099
Subsidieresultaat WIW	20.146-	18.835-	1.311-
Kosten:			
Personeelskosten ambtelijke medewerkers	6.624.302	6.201.249	423.053
Overige kosten	4.321.386	4.155.929	165.457
Totaal kosten	10.945.689	10.357.178	588.511
Bedrijfsresultaat	594.970-	574.711-	20.259-
Incidentele baten (+) en lasten (-)	5.121	578.377	573.256-
Exploitatieresultaat	589.848-	3.666	593.514-
Bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-
Resultaat na bestemming	589.848-	3.666	593.514-

Toelichting:

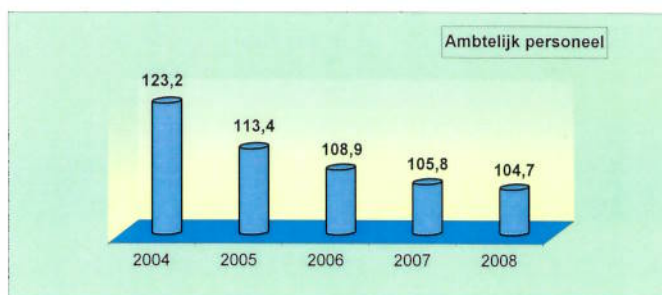
De tendens in de verschuiving van omzet Productie naar omzet Dienstverlening is in vergelijking met het voorgaande jaar goed zichtbaar. Zo realiseerde de divisie Diensten ruim € 642.000 meer omzet en de divisie Productie € 148.000 minder. De omzet bij Paswerk Academie kwam ruim € 285.000 lager uit in verband met een lager dan verwachte instroom van WWB'ers. Per saldo is dit jaar ruim € 421.000 meer netto omzet gerealiseerd.

Een gunstige ontwikkeling van de loonkosten Wsw in verhouding tot de subsidie laat een beter subsidieresultaat zien in 2008. De voornaamste reden hiervoor is dat de Wsw'ers die instromen een lager loonkostenniveau hebben dan de Wsw'ers die uitstromen.

De personeelskosten voor ambtelijke medewerkers zijn in vergelijking tot 2007 toegenomen vanwege de stijging van de CAO lonen en hogere kosten voor de inhuur van externe krachten. Het aantal fte's bleef min of meer op hetzelfde niveau.

In 2007 is een bedrag van € 581.000 onder de incidentele baten verantwoord voor het vrijvallen van voorzieningen.

Het aantal fte's ambtelijk personeel over de afgelopen jaren.

Overig financieel:

Investerings:

In het verslagjaar 2008 is voor een bedrag van € 1.113.000 aan nieuwe bedrijfsmiddelen geïnvesteerd. De investeringen zijn geheel gefinancierd uit de vrijkomende cashflow. Het totaal bedrag van de investeringen ligt dit jaar ongeveer € 174.000 lager dan het niveau van de afschrijvingskosten.

De grootste investering € 452.000 betrof het nieuwe informatiesysteem Navision. De implementatie van dit systeem, wat inmiddels operationeel is, werd in het najaar van 2008 afgerond. Daarnaast is vooral geïnvesteerd in vervoermiddelen en bedrijfsmiddelen ten behoeve van het bedrijfsonderdeel Groen. Dit is noodzakelijk om de verdere groei van dit bedrijfsonderdeel te ondersteunen. Alle in 2008 hadden een economisch nut.

Voorraden grondstoffen en gereed product:

Het niveau van de voorraad grondstoffen en gereed product is dit jaar aanzienlijk teruggebracht van ruim € 605.000 per ultimo 2007 naar circa € 315.000 eind 2008. Naast het afbouwen van de voorraden wegens afname van productieactiviteiten is een deel van de voorraad afgewaardeerd wegens incourant.

Overige vorderingen:

De overige vorderingen per ultimo jaar laten een toename zien van ruim 2 miljoen ten opzichte van de ultimo stand van vorig jaar. De reden hiervoor is dat in tegenstelling tot het vorig jaar de jaarafrekeningen aan diverse GR gemeenten in een later stadium heeft plaatsgehad. Van de 3,9 miljoen die per ultimo 2008 aan vorderingen openstond is per 16 maart 2009 nog slechts € 170.000 niet betaald.

Liquiditeit en solvabiliteit:

Zowel de liquiditeit als de solvabiliteit ontwikkelde zich in ongunstige zin. De current ratio, een maatstaf voor de liquiditeit waarmee wordt aangegeven in hoeverre de organisatie aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen, nam af van 0,83 per ultimo 2007 naar 0,70 per ultimo 2008. Een current ratio van 1,0 tot 1,2 wordt gezien als een minimum om goed aan de korte termijn verplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeitspositie wordt nauwlettend gevolgd.

De solvabiliteit, het eigen vermogen in verhouding tot het balanstotaal, is een kengetal voor de mate waarin de organisatie in staat is om aan haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit is ten opzichte van het voorgaande verslagjaar afgenomen van 35,7% in 2007 naar 31,8% per ultimo 2008. Het beleidsuitgangspunt is om de solvabiliteit boven de 30% te houden. Een solvabiliteit van 30% of meer is voor de branche waarbinnen Paswerk opereert een goede norm.

4. PARAGRAFEN BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING PROVINCIE EN GEMEENTEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de uit hoofde van het 'Besluit Begroting en Verantwoording' verplicht gestelde paragrafen behandeld.

4.2 Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de mogelijkheid om (financiële) tegenvallers op te vangen. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen spelen in essentie twee begrippen een belangrijke rol: de weerstandscapaciteit en mogelijke risico's.

De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Een mogelijkheid die Paswerk heeft om niet begrote kosten te dekken is het doorvoeren van bezuinigingen binnen de begroting zelf. Vanwege het feit dat een groot deel van de kosten bestaat uit niet of nauwelijks beïnvloedbare kosten is deze mogelijkheid echter beperkt. Daarnaast zijn de deelnemende aan de gemeenschappelijke regeling gemeenten gehouden om conform artikel 35 van de GR financieel bij te dragen, ieder voor hun deel, in het negatieve exploitatiesaldo van enig jaar.

Voor het weerstandsvermogen zijn die risico's van belang die in het geval zich een dergelijke, in de begroting onvoorziene positieve dan wel negatieve, gebeurtenis voordoet dit van materieel invloed is op de begroting. Afgezien van de in de tweede helft van 2008 ontstane kredietcrisis hebben zich in het verslagjaar geen risico's voorgedaan waarvan de financiële invloed van materieel belang was op de begroting. Hoewel de financiële gevolgen van de huidige economische crisis in dit verslagjaar nog beperkt waren moet ook Paswerk in de komende periode rekening houden met nadelige effecten hiervan. Welke effecten dit voor Paswerk heeft is op dit moment moeilijk aan te geven. Er wordt veel extra inspanning geleverd om de nodige omzet te realiseren en alle uitgaven worden kritisch beoordeeld op de noodzaak ervan.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het beleid van Paswerk is er op gericht dat er uitsluitend wordt geïnvesteerd in kapitaal goederen die ten dienste staan van de bedrijfsvoering en bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen. Het merendeel van de kapitaalgoederen bestaat uit gronden, gebouwen, machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen.

Kapitaalgoederen zoals machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen worden vervangen indien de economische dan wel de technische levensduur is verstreken en de continuïteit van de bedrijfsvoering dit vereist. Nieuwe investeringen worden slechts gedaan als aan de daarvoor opgestelde criteria wordt voldaan. Kapitaalgoederen waarvan het niet langer is gerechtvaardigd dat zij worden aangehouden worden afgestoten.

Het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen is geënt op instandhouding en waarborging van de inzetbaarheid tegen de laagste 'total cost of ownership'. Om een goed inzicht te krijgen van het noodzakelijke onderhoud van gebouwen zal het huidige meerjaren onderhoudsplan in de loop van 2009 worden geactualiseerd. De kosten van incidenteel en planmatig onderhoud worden gedekt uit de lopende exploitatierekening.

4.4 Treasury

Het treasurybeleid is vastgelegd in het treasurystatuut van Paswerk. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die vanuit de Wet fido aan decentrale overheden worden gesteld. Paswerk onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen en wenst haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparante en beheersbaar mogelijke wijze in te richten.

Risicobeheer

In het verslagjaar heeft Paswerk geen leningen of garanties bij derden uitgezet. Paswerk maakt geen gebruik van derivaten en er is geen sprake van exposures in vreemde valuta. De toetsing aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zoals deze door de Wet fido worden voorgeschreven en in onderstaande tabellen zijn uitgewerkt leert dat deze niet worden overschreden.

Als gevolg van de verslechterende economische omstandigheden is het betalingsrisico op uitstaande vorderingen van debiteuren toegenomen. Dit risico wordt gematigd doordat een substantieel deel van de vorderingen uitstaat bij overheids- (gerelateerde) instellingen welke per definitie een lager betalingsrisico kennen.

De liquiditeitspositie is per ultimo 2008 is nog voldoende maar niet robuust. In aanmerking nemende dat conform het geldende aflossingsschema voor de langlopende leningen in 2009 voor een bedrag van ruim € 750.000 moet worden afgelost en dat de huidige economische situatie risico's inhoudt voor de ontwikkeling van de resultaten zal de liquiditeitspositie kritisch moeten worden gevolgd. Door middel van een adequate liquiditeitsplanning wordt getracht deze liquiditeitsrisico's te beheersen.

Financiering

Er zijn in 2008 geen extra leningen aangetrokken. Wel is gebruik gemaakt van de rekening-courant faciliteit bij de BNG Bank N.V. voor een bedrag van € 317.836 per ultimo boekjaar.

<u>Toetsing aan de kasgeldlimiet:</u>	<u>1e kw</u>	<u>2e kw</u>	<u>3e kw</u>	<u>4e kw</u>
<u>Toegestane kasgeldlimiet:</u>				
Omvang van de begroting per 1 januari (grondslag)	39.898.000	39.898.000	39.898.000	39.898.000
In procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	<u>3.271.636</u>	<u>3.271.636</u>	<u>3.271.636</u>	<u>3.271.636</u>
<u>Netto vlottende schuld:</u>				
Vlotte korte schuld:				
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Schuld in rekening-courant	272.940	-	-	14.436
Totaal vlottende schuld	<u>2.772.940</u>	<u>2.500.000</u>	<u>2.500.000</u>	<u>2.514.436</u>
Vlottende middelen:				
Contante gelden in kas	5.963	10.166	9.000	6.136
Tegoeden in rekening-courant	1.595.450	1.284.915	3.287.034	393.716
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	21.745	21.745	20.480	20.480
Totaal vlottende middelen	<u>1.623.158</u>	<u>1.316.826</u>	<u>3.316.514</u>	<u>420.332</u>
Netto vlottende schuld	<u>1.149.782</u>	<u>1.183.174</u>	<u>816.514-</u>	<u>2.094.104</u>
<u>Toets kasgeldlimiet:</u>				
Toegestane kasgeldlimiet	3.271.636	3.271.636	3.271.636	3.271.636
Netto vlottende schuld	1.149.782	1.183.174	816.514-	2.094.104
Ruimte	<u>2.121.854</u>	<u>2.088.462</u>	<u>4.088.150</u>	<u>1.177.532</u>

De toetsing aan de kasgeldlimiet dient plaats te vinden per eerste datum van ieder kwartaal.

<u>Toetsing aan de renterisiconorm:</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>
<u>Renterisico op langlopende schulden:</u>				
Renteherziening op langlopende schulden o/g	0	0	0	0
Renteherziening op langlopende schulden u/g	0	0	0	0
Netto renteherziening op langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Nieuw aangetrokken langlopende schulden o/g	0	0	3.500.000	1.500.000
Nieuw verstrekte langlopende leningen u/g	0	0	0	0
Netto nieuw aangetrokken langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.500.000</u>	<u>1.500.000</u>
Betaalde aflossingen	756.512	763.720	2.093.255	2.592.521
Herfinanciering	0	0	2.093.255	1.500.000
Renterisico op de langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2.093.255</u>	<u>1.500.000</u>

Renterisiconorm:

Stand van de vaste schuld op 1 januari	6.450.146	7.206.366	5.799.621	6.892.142
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	1.290.029	1.441.273	1.159.924	1.378.428

Toetsing renterisiconorm:

Renterisiconorm (minimum)	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Renterisico op de langlopende schulden	0	0	2.093.255	1.500.000
Ruimte	2.500.000	2.500.000	406.745	1.000.000

4.5 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin een bestuurlijk én een financieel belang wordt gehouden. Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Paswerk kent de onderstaande verbonden partijen. Het bestaansrecht van deze partijen wordt uitsluitend ontleend aan de bijdrage die wordt geleverd aan en het realiseren van de doelstellingen van Paswerk.

Stichting Paswerk Private Samenwerking

Stichting Paswerk Private Samenwerking houdt 100% van de aandelen van Werkpas Holding B.V. De doelstelling van de stichting is het bevorderen van werkgelegenheid voor en het stimuleren van arbeidsparticipatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door het creëren van passende arbeidsplaatsen en het financieren van werkgelegenheids-projecten. Het dagelijks bestuur van het Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland (Paswerk) vormt een personele unie met het bestuur van de stichting.

Werkpas Holding B.V.

Werkpas Holding B.V. houdt 100% van de aandelen van Werkpas B.V., Personeel WZK B.V. en Werkdag B.V.

Werkpas B.V.

Werkpas B.V. houdt zich bezig met reïntegratieactiviteiten, detachering en dienstverlening in het kader van begeleid werken ingevolge WSW.

Personeel WZK B.V.

Personeel WZK B.V. heeft ten doel het aannemen en detacheren van personeel en het verlenen van diensten op het gebied van personeelsvoorziening. Het binnen Personeel WZK B.V. tijdelijk of voor onbepaalde tijd aangestelde personeel verleend haar diensten aan Paswerk. De personele kosten worden aan Paswerk doorberekend.

Werkdag B.V.

Werkdag B.V. heeft ten doel het bieden van (AWBZ-gefinancierde) dagbesteding, zorgdiensten, behandeling en begeleiding van personen die vanwege hun handicap, ziekte, psychosociale of andere redenen daartoe behoefte hebben.

5. KERNGEGEVENS

(bedragen in Euro)

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Wsw:			
Wsw werknemers (personen)	1.091,0	1.103,7	1.055,7
Wsw werknemers (fte)	947,5	943,8	923,4
Wsw werknemers begeleid werken (fte)	4,8	15,0	2,8
Taakstelling Wsw (SE's)	986,4	980,0	942,4
Gemiddeld gerealiseerd Wsw (SE's)	970,7	-	943,9
WWB:			
Aantal aanmeldingen (personen)	435,4	-	468,0
Aantal trajecten (personen)	230,0	-	225,0
Uitstroom (personen)	70,0	-	67,0
WIW:			
WIW werknemers (personen)	15,0	8,2	9,0
WIW werknemers (fte)	13,7	8,0	8,0
Ambtelijke werknemers:			
Ambtelijke werknemers (fte)	104,7	102,0	105,8
Financieel:			
<u>Per fte Wsw</u>			
Netto omzet (per fte Wsw)	11.236	11.598	11.098
Subsidie Wsw (per fte Wsw)	26.980	25.830	26.257
Personeelskosten Wsw (per fte Wsw)	27.761	27.909	27.269
Subsidieresultaat Wsw (per fte Wsw)	781-	2.079-	1.011-
<u>Resultaat</u>			
Netto omzet	10.699.627	11.120.000	10.278.528
Exploitatieresultaat	589.848-	378.000-	3.664
Gemeentelijke bijdrage	-	378.000	-
Cash flow	696.803	1.323.000	1.249.035
<u>Vermogen</u>			
Balanstotaal	20.749.843	-	20.086.627
Eigen vermogen	6.594.211	-	7.184.059
Langlopende schulden	5.693.634	-	6.450.146
<u>Activa</u>			
Materiële vaste activa	14.799.763	-	14.992.896
Investerings	1.112.854	916.550	539.978
Afschrijvingen	1.286.652	1.323.000	1.245.371
<u>Ratio's</u>			
Solvabiliteit	31,8%	-	35,8%
Current ratio	0,70	-	0,83

6. SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR VAN WERKVOORZIENINGSCHAP Z-K "PASWERK"

Dagelijks Bestuur:

Gemeente Haarlem	Mevrouw H. van der Molen, <u>voorzitter</u>
Gemeente Heemstede	De heer J.F. Struijf, <u>waarnemend voorzitter</u>
Gemeente Haarlemmerliede	Mevrouw M.J.P. Vink-van Bruggen, <u>secretaris</u>
Gemeente Bennebroek	De heer T.G.M. Winnubst volgde per 21 februari 2008 de heer J.F.C. van Leeuwen op.
Gemeente Bloemendaal	De heer V.H. Bruins Slot
Gemeente Zandvoort	De heer G.W.J. Toonen

Algemeen Bestuur:

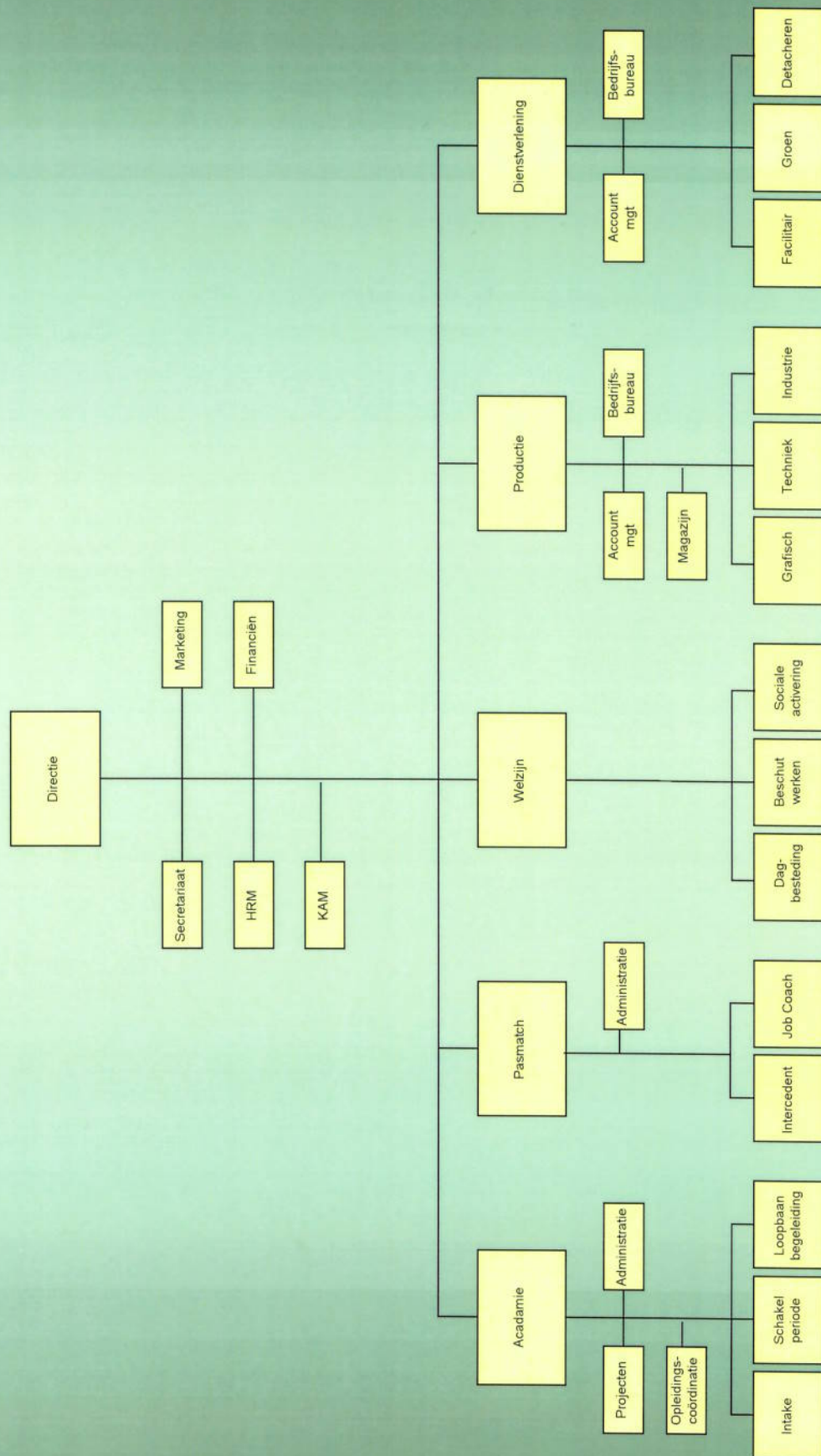
De leden van het Dagelijks Bestuur waren tevens lid van het Algemeen Bestuur.

Gemeente Haarlem	De heer O. Özcan De heer P.G.M. Elbers De heer L.J. Mulder De heer P.J. Heiligers volgde per 28 augustus 2008 de heer U.J. Buys op. De heer R.H.C. Hiltermann
Gemeente Heemstede	De heer C.H. Koetsier P.A.M. van der Velde
Gemeente Haarlemmerliede	Mevrouw G.Th.M. van der Aar-van Lieshout
Gemeente Bloemendaal	De heer H. Pieterse
Gemeente Bennebroek	De heer H. Alberts
Gemeente Zandvoort	De heer W. Kuijken

Directie:

De heer C. Boon, algemeen directeur

7. ORGANOGRAFIE PASWERK

8. LIJST VAN AFKORTINGEN

AB	Algemeen bestuur
ADV	Arbeidsduurverkortung
AP-post	Anno Passato (jaaroverschrijdende post)
ARBO-wet	Arbeidsomstandighedenwet
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BMW	Bedrijfsmaatschappelijk werk
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOREA	Branche Organisatie Reïntegratiebedrijven
BV	Besloten Vennootschap
CEDRIS	Landelijk Overlegorgaan voor de Sociale Werkvoorziening
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dagverblijf voor Ouderen (t.b.v. verstandelijk gehandicapten vanaf 18 jaar)
FC	Functieclassificatie
FTE	Full Time Equivalent (voltijdwerknemer)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GVT	Gezinsvervangend Tehuis (t.b.v. verstandelijk gehandicapten)
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
HRM	Human Resource Management (personeel en organisatie)
ITB	Individuele Traject Begeleiding
IvAS/Heliomare	Instituut voor Arbeid en Scholing van Heliomare
IZA	Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren
KAM	Kwaliteit Arbo en Milieu
MAST	Methode Aspect Survey Techniques
MEE	Organisatie voor ondersteuning van mensen met een beperking
MLK-school	School voor Moeilijk Lerende Kinderen
MTZW	Maximum Termijn Ziektewet
NIA	Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden
NV	Naamloze Vennootschap
OR	Ondernemingsraad
PAGO	Periodiek Arbeids Gezondheidskundig onderzoek (door de Arbo Unie)
PDC	Provinciaal Directeuren Contact
PGGM	Pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Mij. Belangen
PPS	Paswerk Private Samenwerking
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RAOC	Regionaal Arbeid Ontwikkel Centrum
ROADS	Regionale Organisatie voor Arbeid Dagbesteding en Scholing
SE	Standaard Eenheid (voor berekening subsidie per werknemer)
SEIN	stichting Epilepsie Instellingen Nederland
SiSa	Single information, Single audit
SMT	Sociaal Medisch Team (t.b.v. begeleiding zieke werknemers)
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SW	Sociale Werkvoorziening
TTA	Test- en Trainingsafdeling
UVI	Uitvoeringsinstelling (in de sociale zekerheid)
UWV	Uitvoeringsorgaan Werknemers Verzekeringen
VCA	Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemers
WAO	Wet op de Arbeids Ongeschiktheidsverzekering
Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
Wet WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheids Wet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WZK	Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland
ZMLK-school	School voor Zeer Moeilijk Lerende Kinderen

DEEL 2: JAARREKENING 2008

1. INLEIDING

De jaarrekening over 2008 van Paswerk bevat de balans, het kasstroomoverzicht, de programmarekening en de toelichtingen daarop. De jaarrekening is gecontroleerd door Deloitte Accountants B.V. De accountantsverklaring is ingedeeld de overige gegevens.

De jaarrekening is opgesteld conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

2. BALANS

(bedragen in Euro)

	31 december 2008	31 december 2007
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	14.799.763	14.992.896
Totaal vaste activa	<u>14.799.763</u>	<u>14.992.896</u>
Viottende activa		
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	231.219	236.116
Onderhanden werk	15.241	29.887
Gereed product	<u>68.991</u>	<u>339.871</u>
	315.451	605.874
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige vorderingen	4.125.995	2.321.277
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	<u>20.480</u>	<u>21.745</u>
	4.146.475	2.343.022
Liquide middelen	1.228.404	1.601.413
Overlopende activa	259.749	543.422
Totaal viottende activa	<u>5.950.080</u>	<u>5.093.731</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>20.749.843</u>	<u>20.086.627</u>

	31 december 2008	31 december 2007
<u>PASSIVA</u>		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	7.184.059	7.180.395
Resultaat na bestemming	589.848-	3.664
Totaal eigen vermogen	6.594.211	7.184.059
<u>Voorzieningen</u>	-	347.663
<u>Vaste schulden</u>		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	5.686.134	6.442.646
Ontvangen waarborgsommen	7.500	7.500
Totaal vaste schulden	5.693.634	6.450.146
<u>Netto vlottende schulden</u>		
Kasgeldleningen	2.500.000	2.500.000
RC-verhoudingen met niet-financiële instellingen	2.007.364	203.158
Bank- en giro saldi	317.836	272.940
Overige schulden	1.465.195	1.716.150
Overlopende passiva	2.171.603	1.412.511
Totaal netto vlottende schulden	8.461.998	6.104.759
TOTAAL PASSIVA	20.749.843	20.086.627

3. PROGRAMMAREKENING

(bedragen in Euro)

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Netto omzet	10.699.627	11.120.000	10.278.528
Overige opbrengsten			
Gemeentelijke bijdrage bestuurskosten	89.047	85.000	85.850
Diverse bijdragen en baten	325.768	30.000	373.600
Totaal overige opbrengsten	414.816	115.000	459.450
Totaal opbrengsten	11.114.442	11.235.000	10.737.978
Subsidie Wsw	25.692.931	24.766.000	24.319.434
Personeelskosten Wsw			
Bruto lonen	20.253.425	20.738.000	19.385.012
Wet vermindering afdracht	41.987-	17.000-	15.446-
Sociale lasten en pensioenpremies	5.236.388	4.843.000	4.949.043
Uitkeringen	91.819-	50.000-	74.066-
Vervoerskosten	657.376	632.000	625.537
Overige kosten	421.055	388.000	367.347
Werkgeverssubsidies begeleid werken	2.071	225.000	18.684
Totaal personeelskosten Wsw	26.436.508	26.759.000	25.256.110
Subsidieresultaat Wsw	743.577-	1.993.000-	936.676-
Subsidie (voormalig) WIW	294.210	165.000	167.167
Personeelskosten (voormalig) WIW			
Bruto lonen	267.252	160.000	156.748
Sociale lasten en pensioenpremies	44.065	25.000	27.058
Vervoerskosten	2.427	2.000	1.893
Overige kosten	612	1.000	304
Totaal personeelskosten (voormalig) WIW	314.356	188.000	186.002
Subsidieresultaat (voormalig) WIW	20.146-	23.000-	18.835-
Personeelskosten ambtelijke medewerkers			
Bruto lonen	2.375.735	2.652.000	2.698.507
Sociale lasten en pensioenpremies	496.043	593.000	553.163
Uitkeringen	699	57.000	67.335
Vervoerskosten	72.095	63.000	80.673
Doorbelaste loonkosten derden	3.017.167	2.092.000	2.183.791
Overige kosten	662.563	344.000	617.780
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	6.624.302	5.801.000	6.201.249
Overige kosten			
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	1.286.652	1.323.000	1.245.371
Rente	393.910	326.000	361.165
Huur	265.159	351.000	404.771
Onderhoudskosten	695.879	713.000	789.667
Kosten energie	438.126	383.000	375.765
Belastingen en verzekeringen	176.269	191.000	179.291
Algemene kosten	819.343	645.000	692.828
Diverse kosten	246.049	40.000	107.071
Totaal overige kosten	4.321.386	3.972.000	4.155.929
Bedrijfsresultaat	594.970-	554.000-	574.711-
Incidentele baten (+) en lasten (-)	5.121	176.000	578.377
Exploitatieresultaat	589.848-	378.000-	3.664
Bijdrage deelnemende gemeenten	-	378.000	-
Resultaat na bestemming	589.848-	-	3.664

4. KASSTROOMOVERZICHT

(bedragen in Euro)

	31 december 2008	31 december 2007
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat	589.848-	3.664
Afschrijvingen (netto)	1.286.652	1.245.371
Cash flow	696.803	1.249.035
 Mutatie voorraden	 290.423	 63.458
Mutatie vorderingen	1.519.780-	544.751-
Mutatie leverancierskrediet	122.719	269.093
Mutatie bankkrediet	44.896	272.940
Mutatie overige kortlopende schulden	2.189.624	932.232
Mutatie werkkapitaal	1.127.882	992.972
 Mutatie voorzieningen	 347.663-	 271.803-
 Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	 1.477.022	 1.970.204
 <u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	1.112.854-	539.978-
Desinvesteringen in materiële vaste activa	19.335	14.183
 Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	 1.093.519-	 525.795-
 <u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Aflossingen kasgeldlening	-	-
Ontvangsten uit langlopende schulden	-	-
Aflossingen langlopende schulden	756.512-	763.720-
 Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	 756.512-	 763.720-
 Toename (+) afname (-) geldmiddelen	 373.009-	 680.689

5. GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Voor zover het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (na besluit wijziging van 10 juli 2007) niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het eind van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vaste activa: materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven volgens de lineaire methode en vanaf het moment van in gebruikname van het actief.

De onderstaande afschrijvingstermijnen worden toegepast:

Grond, geen afschrijving;
Voorzieningen terreinen, 5 tot 20 jaar;
Bedrijfsgebouwen, 3 tot 40 jaar;
Vervoermiddelen, 2 tot 12 jaar;
Machines, apparaten en installaties, 2 tot 30 jaar;
Overige materiële vaste activa, 2 tot 20 jaar.

Vaste activa: financiële vaste activa

Waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde.

Viottende activa: voorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen standaard verrekenprijzen en feitelijke inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, verminderd met op de balansdatum reeds voorzienbare verliezen. De vervaardigingsprijs omvat de verrekenprijzen van de grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging worden toegekend.

Het gereed product wordt gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs. De fabricagekostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van de grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en overige kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Viottende activa: uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid van uitzettingen (met name vorderingen) is een voorziening getroffen. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Viottende activa: liquide middelen

De liquide middelen worden tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro- en kassaldi, evenals gelden onderweg.

Passiva: eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve en het nog te bestemmen resultaat. Het stichtingskapitaal is opgenomen tegen de nominale waarde. De algemene reserve dient als buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. Onder bestemmingsreserves wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het resultaat voor bestemming is het resterende resultaat over het begrotingsjaar na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het algemeen bestuur zal in geval van een positief resultaat conform artikel 35 lid 6 van de gemeenschappelijke regeling besluiten over de bestemming daarvan.

Passiva: voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Passiva: vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, vermindert met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Verplichtingen in het kader van Financial lease zijn gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstig te betalen termijnen.

Passiva: borg- en garantstellingen

Buiten de balanstelling is het bedrag genoemd waarvoor de gemeenschappelijke regeling borg- of garantstellingen heeft afgegeven.

Programmarekening**Netto omzet**

De netto omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven omzetbelasting, verminderd met de kosten van de omzet en kortingen.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de overeengekomen bijdrage in de bestuurskosten.

Subsidie Wsw

Dit betreft de subsidie van de gemeenten zoals bedoeld in de artikelen 7 tot en met 10 van de Wet Sociale Werkvoorziening.

Subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw is de subsidie Wsw verminderd met de personeelskosten van de Wsw werknemers.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Personeelskosten Wsw, WIW en ambtelijke werknemers: lonen en salarissen

Hieronder worden de loon- en salariskosten van de werknemers verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen en salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantierechten.

Personeelskosten Wsw, WIW en ambtelijke werknemers: sociale lasten

De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. Dit betreft tevens de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden.

Overige kosten

De overige kosten worden berekend op basis van historische kosten.

6. TOELICHTING OP DE BALANS

(bedragen in Euro)

Activa:

Materiële vaste activa:

	Gronden en terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Vervoer- middelen	Machines, apparaten & installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal 2008
Boekwaarde per 1 januari	1.429.869	11.061.964	498.622	1.715.450	286.991	14.992.896
Bij: investeringen	-	4.915	398.770	243.169	466.000	1.112.854
	1.429.869	11.066.879	897.392	1.958.619	752.991	16.105.750
Af: desinvesteringen	724	447	196-	17.266	1.094	19.335
Af: afschrijvingen	23.210	510.776	183.735	380.922	188.010	1.286.652
Boekwaarde per 31 december	<u>1.405.935</u>	<u>10.555.657</u>	<u>713.853</u>	<u>1.560.431</u>	<u>563.887</u>	<u>14.799.763</u>
Verkrijgingsprijs	1.582.498	15.090.807	1.628.924	5.696.509	2.688.775	26.687.513
Cumulatieve afschrijvingen	176.563	4.535.151	915.070	4.136.078	2.124.888	11.887.750
Boekwaarde per 31 december	<u>1.405.935</u>	<u>10.555.656</u>	<u>713.854</u>	<u>1.560.431</u>	<u>563.887</u>	<u>14.799.763</u>

De materiële vaste activa bestaan uitsluitend uit activa met een economisch nut.

Voorraden:

	31-dec-2008	31-dec-2007
Grond- en hulpstoffen	231.219	236.116
Onderhanden werk	15.241	29.887
Gereed product	68.991	339.871
Totaal voorraden	<u>315.451</u>	<u>605.874</u>

De voorraadpositie is afgenomen van € 605.874 per ultimo 2007 naar € 315.451 per ultimo 2008. Wegens afname van de betreffende productieactiviteiten is het voorraadniveau teruggebracht. Daarnaast is voor een bedrag van € 20.374 (2007: € 183.825) de voorraad afgewaardeerd wegens incourantheid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

	31-dec-2008	31-dec-2007
Overige vorderingen:		
Debiteuren tot één maand oud	2.935.866	1.488.847
Debiteuren ouder dan één en minder dan twee maanden oud	335.538	222.924
Debiteuren ouder dan twee en minder dan drie maanden oud	221.587	44.447
Debiteuren ouder dan drie maanden	467.578	102.561
Totaal debiteuren	3.960.569	1.858.779
Af: voorziening dubieuze debiteuren	61.173	33.674
Totaal debiteuren +/- voorziening dubieuze debiteuren	<u>3.899.396</u>	<u>1.825.105</u>

Overige vorderingen (vervolg):

	<u>31-dec-2008</u>	<u>31-dec-2007</u>
Voorschotten en leningen aan personeel	41.219	32.221
Nog te factureren	167.177	452.125
Gemeentelijke bijdrage	-	-
Diversen	18.203	11.826
Totaal overige vorderingen	<u>4.125.995</u>	<u>2.321.277</u>

Uitzettingen:

Waarborgsommen	20.480	21.745
Totaal uitzettingen	<u>20.480</u>	<u>21.745</u>

Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

<u>4.146.475</u>	<u>2.343.022</u>
-------------------------	-------------------------

Het totaal bedrag van de debiteuren bedroeg per ultimo 2008 28,8% (2007: 13,7%) van de bruto omzet. Hiermee staat een vordering gemiddeld 106 (2007: 50) dagen uit. Per 17 maart 2009 stond van het saldo per 31 december 2008 nog een bedrag van € 170.000 open. Ruim 45% van het bedrag aan openstaande posten debiteuren betrof vorderingen op openbare instellingen.

Liquide middelen:

	<u>31-dec-2008</u>	<u>31-dec-2007</u>
Kasgeld en geldswaarden	8.111	5.963
Rekening-courant ING Bank N.V.	1.148.123	1.487.685
G-rekening ING Bank N.V.	26.218	1.124
Postbank N.V.	45.952	106.641
Totaal liquide middelen	<u>1.228.404</u>	<u>1.601.413</u>

Ten aanzien van de liquide middelen gelden geen opnamebeperkingen en er worden geen valutarisico's gelopen.

Overlopende activa:

	<u>31-dec-2008</u>	<u>31-dec-2007</u>
Nog te ontvangen salarissen, loonheffing en sociale lasten:		
Voorschotten aan personeel	208.233	192.348
Nog te ontvangen zorgverzekeringspremie (Zilveren Kruis)	15.713	21.150
Nog te ontvangen premie pensioenfonds WIW werknemers	152	-
Nog te ontvangen premie pensioenfonds Wsw werknemers	-	34.712
	<u>224.098</u>	<u>248.210</u>
Omzetbelasting	-	14.494
Vooruitbetaalde bedragen	35.651	280.718
Totaal overlopende activa	<u>259.749</u>	<u>543.422</u>

Passiva:**Eigen vermogen:****Algemene reserve:**

	<u>31-dec-2008</u>	<u>31-dec-2007</u>
Stand per 1 januari	7.180.395	7.487.260
Toevoeging: resultaat vorig boekjaar	3.664	-
Onttrekking: resultaat vorig boekjaar	-	306.865-
Stand per 31 december	<u>7.184.059</u>	<u>7.180.395</u>
<u>Nog te bestemmen resultaat:</u>		
Resultaat boekjaar	589.848-	3.664
Bijdrage in exploitatie door deelnemende gemeenten	-	-
Totaal nog te bestemmen resultaat	<u>589.848-</u>	<u>3.664</u>
Totaal eigen vermogen:	<u>6.594.211</u>	<u>7.184.059</u>

Voorzieningen:**Reorganisatievoorziening:**

	<u>31-dec-2008</u>	<u>31-dec-2007</u>
Stand per 1 januari	-	209.304
Toevoeging: detacheringopbrengst boventallig personeel	-	24.171
Onttrekking: loonkosten en afkoopsommen boventallig personeel	-	141.914-
Onttrekking: begeleidingskosten en juridische advieskosten	-	91.561-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>233.475-</u>

Rijkssubsidie:

Stand per 1 januari	-	170.416
Onttrekking: afrekening rijkssubsidie over 2005	-	125.465-
Vrijval van de voorziening	-	44.951-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Groot onderhoud:

Stand per 1 januari	102.663	85.663
Toevoeging: jaarlijkse dotatie	-	17.000
Vrijval van de voorziening	102.663-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>102.663</u>

Vorzieningen (vervolg):

	<u>31-dec-2008</u>	<u>31-dec-2007</u>
<u>Pensioenfondsen:</u>		
Saldo per 1 januari	-	154.083
Toevoeging:	-	598
Onttrekking: afgerekend in 2007	-	154.681-
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>Organisatieontwikkeling:</u>		
Saldo per 1 januari	180.000	-
Toevoeging: wegens herziening organisatiestructuur	-	180.000
Onttrekking: interim personeel financiën	110.000-	-
Vrijval van de voorziening	70.000-	-
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>180.000</u>
<u>Overige voorzieningen:</u>		
Saldo per 1 januari	65.000	-
Toevoeging:	-	65.000
Onttrekking:	45.985-	-
Vrijval van de voorziening	19.015-	-
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>65.000</u>
Totaal voorzieningen	<u><u>-</u></u>	<u><u>347.663</u></u>

De reorganisatievoorziening is in 2004 getroffen om de kosten voor de ingezette reorganisatie te dekken. In deze voorziening is onder meer opgenomen verlies op activa als gevolg van gestaakte bedrijfsactiviteiten en kosten voor het af laten vloeien van ambtelijk personeel. De reorganisatie is inmiddels beëindigd.

Over de jaren 2003 en 2004 heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid sancties opgelegd als gevolg van vermeende tekortkomingen in de uitvoering van de Wsw. Hiertegen is beroep aangetekend. In 2007 is deze zaak afgerond. Als gevolg daarvan is de voorziening rijkssubsidie vrijgevallen.

De voorziening groot onderhoud is gevormd om schommelingen in de jaarlijkse lasten voor groot onderhoud te egaliseren. Het bestaande meerjarenonderhoudsplan waarop deze voorziening was gebaseerd is niet meer actueel en behoeft herziening. Overeenkomstig de eisen voor de verslaggeving kan deze voorziening niet worden gehandhaafd en is het restant per ultimo 2008 geheel vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

De voorziening pensioenfonds is opgenomen voor nog uitstaande verplichtingen aan het pensioenfonds. In 2007 zijn deze verplichtingen afgewikkeld.

Er is besloten om met ingang van 1 januari 2008 de organisatiestructuur van Paswerk grondig te herzien. De kosten die hiervoor moeten worden gemaakt zijn opgenomen in de voorziening organisatieontwikkeling. Per ultimo 2008 zijn alle verplichtingen uit deze voorziening afgewikkeld.

In de overige voorzieningen zijn opgenomen een te verwachten naheffing van de fiscus (€ 20.000,-), een claim betreffende een geschil met een leverancier over aangegane contractuele verplichtingen (€ 25.000) en de kosten van de door de directie in 2007 toegezegde bonussen (€ 20.000). Per ultimo 2008 zijn alle verplichtingen uit deze voorziening afgewikkeld.

Vaste schulden (met een rentetypische looptijd van een jaar of langer):

Onderhandse leningen:

	Stand per 1-jan-2008	Opgenomen leningen	Aflossingen	Stand per 31-dec-2008	Rente 2008	Rente %
N.V. BNG: 10 jaar	2.800.000	-	400.000	2.400.000	94.828	3,400
N.V. BNG: 20 jaar	3.325.000	-	175.000	3.150.000	139.346	4,320
ING Bank N.V.: hypotheek	317.646	-	181.512	136.134	11.442	4,875
Totaal	6.442.646	-	756.512	5.686.134	245.616	

Alle geldleningen zijn verstrekt door binnenlandse banken. In 2009 dient in totaal voor een bedrag van € 711.134 afgelost te worden.

	31-dec-2008	31-dec-2007
Ontvangen waarborgsommen:		
Verhuur onroerend goed ICAT Textielrestauratie B.V.	7.500	7.500
Totaal ontvangen waarborgsommen	7.500	7.500
 Totaal vaste schulden	 5.693.634	 6.450.146

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Kasgeldleningen:

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2.500.000	2.500.000
---------------------------------	-----------	-----------

RC-verhouding met niet financiële instellingen 1):

RC-Werkpas B.V.	2.007.364	203.158
-----------------	-----------	---------

Bank- en giroschulden:

RC-N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	317.836	272.940
------------------------------------	---------	---------

Overige schulden:

Crediteuren	1.001.984	879.265
Terug te betalen bijdrage deelnemende gemeenten	211.047	538.000
Overige schulden	252.164	298.885
	1.465.195	1.716.150

1) Over het saldo in rekening-courant werd in 2008 5,3% (2007: 4,7%) rente berekend.

Overlopende passiva:

Nog te betalen salarissen, loonheffing en sociale lasten:

Salarissen	12.729	69.010
Loonheffing	932.658	896.883
Pensioenpremies	67.801	1.276
	1.013.188	967.169
Transitorische rente	199.437	93.468
Omzetbelasting	81.679	-

Overlopende passiva (vervolg):

	<u>31-dec-2008</u>	<u>31-dec-2007</u>
<u>Overige overlopende passiva</u>		
Vooruitontvangen bedragen	877.299	351.874
Totaal overlopende passiva	<u>2.171.603</u>	<u>1.412.511</u>
Totaal netto vlottende schulden	<u>8.461.998</u>	<u>6.104.759</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen:**Kapitaalverstrekking deelneming Onderlinge Verzekeringsmaatschappij Werkvoorzieningschap U.A.:**

Bovenstaande deelneming is in liquidatie. Als gevolg van een nog lopend geschil kan het kapitaal (per 31 december 2005 € 4.556 groot) nog niet worden uitgekeerd. De verwachting is dat die medio 2009 zal gebeuren.

Huur gebouwen:

Bedrijfsruimte Pestalozzistraat te Haarlem:

Betreft huurcontract voor onbepaalde tijd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 21.239.

Bedrijfsruimte Noordschalkwijkerweg te Haarlem:

Betreft huurcontract voor onbepaalde tijd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 14.375.

Overige bedrijfsruimte:

Op diverse plaatsen zijn voor de groenvoorzieningen kleine gebouwen voor onbepaalde tijd gehuurd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 5.537.

Verplichtingen aan het personeel:

In de balans zijn niet de verplichtingen jegens ontslagen ambtelijke medewerkers met betrekking tot de betaling van de wachtgeld uitkeringen opgenomen. Ook de waarde van de niet opgenomen verlofdagen (€ 1.535.529), de vakantiegeldreservering (€ 1.134.971) en de reservering werkgeversbijdrage IZA (€ 8.011) zijn niet in de balans opgenomen.

Eventuele verplichtingen voor herplaatsing van medewerkers voortvloeiend uit de organisatie aanpassing worden genomen in het jaar dat deze kosten worden gemaakt. Getracht wordt met alle ter beschikking staande middelen op korte termijn tot herplaatsing van deze medewerkers te komen. De verwachting is dat de hiermee gepaard gaande kosten niet substantieel zullen zijn.

Leasecontracten:

Voor diverse kopieermachines zijn leasecontracten afgesloten. Het totaalbedrag aan nog te betalen termijnen bedraagt € 240.044. De leasecontracten lopen in 2012 en 2013 af.

7. TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING

(bedragen in Euro)

Netto omzet:

Bedrijfsonderdeel:	Omzet 2008	Kostprijs verkopen 2008	Netto omzet 2008	Begroting 2008	Netto omzet 2007
Huisvesting en algemeen	632.630	936.740	304.110-	383.000-	396.838-
Directie, centrale staf en bestuur	9.406	6.592	2.814	4.000	1.152
Facilitaire Dienst	40.647	9.406	31.241	88.000	41.386
Divisie Productie	5.493.812	1.462.378	4.031.434	4.474.000	4.179.433
Divisie Dienstverlening	5.435.440	555.366	4.880.074	4.824.000	4.237.217
Pasmatch	1.209.720	4.466	1.205.254	1.124.000	1.123.507
Paswerk Academie	1.287.150	236.902	1.050.248	1.214.000	1.335.258
Onderdelen in reorganisatie	-	-	-	-	24.171
Eliminatie interne dienstverlening	351.494-	154.165-	197.329-	225.000-	266.759-
Totaal	13.757.311	3.057.685	10.699.627	11.120.000	10.278.528

De interne dienstverlening van de sectoren Dienstverlening, Groen en Grafisch is in de geconsolideerde resultatenrekening geëlimineerd. In de kostprijs verkopen van de huisvesting en algemene kosten is opgenomen het ingehuurd personeel dat bij Werkpas B.V. in loondienst is in het kader van "Work first" (€ 924.248). De loonkostensubsidie (voormalig) WIW is in tegenstelling tot de jaar niet meer opgenomen onder de netto omzet maar gerubriceerd onder subsidie WIW.

Het verschil tussen de gerealiseerde en begrote netto omzet wordt vrijwel geheel verklaard door de lagere omzetten bij de divisie Productie in samenhang met Beschut Werk -/- € 443.000. Daarnaast realiseerde Paswerk Academie € 164.000 minder omzet dan begroot. Voor de divisie Productie en Beschut Werk wordt het steeds moeilijker om voldoende rendabele opdrachten binnen te halen. In de loop van het jaar viel een grote klant voor Koel- en Elektra-assemblage weg. Bij de Drukkerij worden minder opdrachten verkregen en staan de verkoopprijzen onder druk. Een niet in de begroting opgenomen grote order voor verpakkingsactiviteiten heeft ervoor gezorgd dat het structurele minder werk in het laatste deel van het jaar voor de afdeling Textiel en de tegenvallende omzet voor Beschut Werk zijn gecompenseerd. De lagere omzet bij Paswerk Academie is met name het gevolg van een sterke afname van het aantal deelnemers in het laatste kwartaal van het jaar. De divisie diensten en het onderdeel Pasmatch realiseerde daartegenover een hogere omzet dan geprognosticeerd respectievelijk € 56.000 en € 81.000 meer. Vooral divisie Diensten met de bedrijfsonderdelen zoals Groen, Detacheren, Schoonmaak en Paspost laat de laatste jaren een sterke groei zien.

De verhouding van de directe kosten in het totaal van de bruto omzet wat uiteindelijk de netto omzet bepaald lag nagenoeg in lijn met de begroting en met het voorgaande verslagjaar, 77,8% gerealiseerd tegenover 77,9% begroot.

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Gemeentelijke bijdrage bestuurskosten:			
Doorberekend aan de deelnemende gemeenten	89.047	85.000	85.850
Diverse bijdragen en baten:			
Doorberekende vracht- en kleine orderkosten	75.085	1.000	113.138
Geactiveerde productie eigen bedrijf	-	-	12.500
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-	-	14.489
Diverse A.P.-posten	242.642	15.000	221.698
Diversen	8.041	14.000	11.775
Totaal diverse bijdragen en baten	325.768	30.000	373.600

De doorberekende vracht- en kleine orderkosten zijn sterk afhankelijk van de aard en de samenstelling van de productie. Hierdoor zijn aanzienlijk meer vrachtkosten doorbelast aan opdrachtgevers dan in de begroting was voorzien. De betaalde vrachtkosten zijn verantwoord onder de post overige algemene kosten.

De diverse A.P. posten hebben onder meer betrekking op begeleidingskosten die in 2007 zijn gerealiseerd en in 2008 aan de gemeente Haarlem in rekening zijn gebracht (€ 53.000), kosten van het project 'RuimBaan' over 2007 doorberekend aan De Hartekamp Groep (€ 67.000) en van het UWV ontvangen uitkeringen over voorgaande jaren (€ 40.000).

Wsw:	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Subsidie:			
Gemeentelijke subsidie Wsw	25.513.931	24.766.000	24.139.773
Gemeentelijke bijdrage amendement Irrgang	179.000	-	179.661
Totaal subsidie	25.692.931	24.766.000	24.319.434

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de verantwoordingsinformatie Wsw, zoals opgenomen bij de overige gegevens in deze jaarrekening.

Loonkosten:			
Bruto lonen	20.253.425	20.738.000	19.385.012
Wet vermindering afdracht	41.987-	17.000-	15.446-
Sociale lasten	2.999.080	2.479.000	2.762.665
Pensioenpremies	2.237.308	2.364.000	2.186.378
Totaal loonkosten	25.447.826	25.564.000	24.318.609

Personele bezetting:			
Aantal Wsw-werknemers (dienstverbanden)	1.091,0	1.103,7	1.055,7
Aantal Wsw-werknemers (fte)	947,5	943,8	923,4

De toename van de loonkosten Wsw ten opzichte van 2007 € 1.129.000 is het gevolg van een hoger aantal gerealiseerde dienstbetrekkingen Wsw dan begroot + 24,1 fte. Per 1 maart 2008 zijn de salarissen conform de C.A.O.-Wsw met 3% verhoogd.

Uitkeringen:			
Ontvangen ziekengelden	23.215-	10.000-	16.937-
Ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	68.604-	40.000-	57.129-
Totaal uitkeringen	91.819-	50.000-	74.066-

Vervoerskosten:			
Kosten besloten vervoer	238.979	252.000	237.149
Reiskostenvergoeding woon-werk	641.721	605.000	600.119
Fietsvergoedingen	4.907	5.000	19.558
Overige reiskostenvergoedingen	31.630	31.000	27.775
Totaal vervoerskosten	917.237	893.000	884.601
Eigen bijdragen	259.861-	261.000-	259.064-
Totaal vervoerskosten -/- eigen bijdragen	657.376	632.000	625.537

Overige kosten:			
Bedrijfsgeneeskundige zorg	139.251	145.000	149.075
Voorlichting & vorming art. 49 & vakonderwijs art. 50	142.541	103.000	63.826
Tegemoetkomingen art. 36	925	-	104
Vakbondscontributie	-	-	14.862
Werk- en veiligheidskleding	90.366	74.000	84.973
Feesten en recepties	13.269	36.000	30.525
Kosten kerstpakketten	22.398	16.000	19.830
Kinderopvang	-	7.000	-
Diverse kosten	12.306	7.000	4.152
Totaal overige kosten	421.055	388.000	367.347

In 2008 is er meer aandacht gegeven aan het ontwikkelen van het opleidingsniveau van het Wsw-personeel. Als gevolg hiervan zijn de kosten voor voorlichting, vorming en vakonderwijs hoger dan begroot. Door toename van het aantal medewerkers Wsw binnen de divisie Dienstverlening zijn de kosten voor werk- en veiligheidskleding hoger dan begroot. De kosten voor de vakbondscontributie zijn opgenomen in het bruto loon, aangezien deze kosten niet belastingvrij mogen worden vergoed vanaf 2008.

Wsw (vervolg):**Werkgeverssubsidie begeleid werken:**

Werkgeverssubsidie begeleid werken

Totaal werkgeverssubsidie begeleid werken

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
	2.071	225.000	18.684
	2.071	225.000	18.684

Personele bezetting begeleid werken:

Aantal werknemers begeleid werken (fte)

4,8	15,0	2,8
-----	------	-----

In het jaar 2002 is een aanvang gemaakt met begeleid werken van Wsw-werknemers. De werkgevers waar deze werknemers in dienst zijn, ontvangen van Paswerk een subsidie ter grootte van het productiviteitsverlies als gevolg van de arbeidshandicap.

(voormalig) WIW:**Subsidie:**

Gemeentelijke subsidie Wsw

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
	294.210	165.000	167.167

Loonkosten:

Bruto lonen

Sociale lasten

Pensioenpremies

Totaal loonkosten:

267.252	160.000	156.748
34.417	18.000	21.519
9.648	7.000	5.539
311.317	185.000	183.806

Personele bezetting:

Aantal WIW-werknemers (dienstverbanden)

Aantal WIW-werknemers (fte)

15,0	8,2	9,0
13,7	8,0	8,0

De activiteiten met betrekking tot de WIW worden vanaf 2005 geleidelijk afgebouwd. Hiertoe is besloten na overleg met de aan de WIW deelnemende gemeenten. In 2008 zijn er echter door de overname van enkele WIW'ers van de gemeente Haarlem nog WIW'ers aan het bestand toegevoegd. Ook dit personeelsbestand zal geleidelijk worden afgebouwd.

Vervoerskosten:

Vervoerskosten

Totaal vervoerskosten

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
	2.427	2.000	1.893
	2.427	2.000	1.893

Overige kosten:

Overige kosten

Totaal overige kosten

612	1.000	304
612	1.000	304

Ambtelijke werknemers:**Loonkosten:**

Bruto lonen

Sociale lasten

Pensioenpremies

Totaal loonkosten

2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
2.375.735	2.652.000	2.698.507
233.775	263.000	254.693
262.268	330.000	298.470
2.871.778	3.245.000	3.251.670

Ambtelijke werknemers (vervolg):

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Personele bezetting:			
Aantal ambtelijke werknemers: (fte)	104,7	102,0	105,8

In de bezetting zijn tevens opgenomen de ingehuurde arbeidskrachten van de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland en de ingehuurde ambtelijke arbeidskrachten van Werkpas B.V. en Personeel WZK B.V. De verhouding tussen ambtelijke werknemers en Wsw werknemers bedroeg 1 op 9,1 (2007: 1 op 8,8). De kosten van de ingehuurde arbeidskrachten zijn opgenomen onder doorbelaste salariskosten ambtelijke werknemers. Als gevolg van hogere uitstroom van ambtelijke medewerkers als begroot zijn de loonkosten lager dan begroot.

Uitkeringen:

Betaalde ziekengelden en uitgekeerde wachtgelden	17.023	57.000	67.335
Betaalde en ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en loonkostensubsidies	16.324-	-	-
Totaal uitkeringen	699	57.000	67.335

In 2008 zijn aanzienlijk minder oud-werknemers aangewezen op wachtgeld dan begroot. De ontvangen loonkostensubsidies en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen waren niet in de begroting opgenomen.

Vervoerskosten:

Vergoedingen woon-werkverkeer	33.996	36.000	34.905
Fietsvergoedingen	1.629	2.000	2.598
Kosten van dienstreizen en overige reiskostenvergoedingen	36.470	25.000	43.170
Totaal vervoerskosten	72.095	63.000	80.673

Doorbelaste loonkosten derden:

Stichting Epilepsie Instellingen Nederland	1.163.036	985.000	1.249.699
Werkpas B.V. en Personeel WZK B.V.	1.854.132	1.107.000	1.076.006
	3.017.167	2.092.000	2.325.705

Af: loonkosten ten laste van de reorganisatievoorziening	-	-	141.914
--	---	---	---------

Totaal doorbelaste loonkosten derden	3.017.167	2.092.000	2.183.791
---	------------------	------------------	------------------

De toename van de loonkosten ambtelijk personeel ten opzichte van de begroting + € 495.644 wordt hoofdzakelijk verklaard door de onderstaande posten:

- een onjuiste begroting van de loonkosten SEIN + € 178.000;
- CAO loonkostenstijging en hogere gemiddelde loonkosten + € 170.000;
- hoger aantal (2,7) fte's dan begroot + € 151.000.

Overige kosten:

Kosten ondernemingsraad	9.697	10.000	12.895
Kosten gepensioneerden	63.202	50.000	53.919
Kosten ingehuurde arbeidskrachten	448.119	230.000	309.643
Opleidingskosten	75.781	24.000	153.193
Wervingskosten	51.847	8.000	6.072
Feesten en recepties	9.199	-	11.204
Afvloeiingskosten	-	-	65.000
Diverse kosten	4.718	22.000	5.854
Totaal overige kosten	662.563	344.000	617.780

De kosten van ingehuurde arbeidskrachten zijn hoger dan begroot + € 218.000 als gevolg van de inhuur van externe ondersteuning voor de bedrijfsonderdelen Pasmach, Groen, financiële administratie, verkoop en Arcade (Beschut Werk). De trainingskosten van de kernebruikers van de nieuwe ERP software zorgen voor meer + € 52.000 opleidingskosten dan begroot. Door fors ambtelijk personeelsverloop in 2008 en krapte op de arbeidsmarkt zijn de kosten van werving en selectie hoger uitgekomen dan de begroting € 44.000.

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Overige kosten:			
Afschrijvingen materiële vaste activa:			
Gronden en terreinen	23.210	21.000	21.834
Gebouwen	510.776	507.000	506.942
Vervoermiddelen	183.735	140.000	146.534
Machines, apparaten en installaties	380.922	500.000	400.656
Overige materiële vaste activa	188.010	155.000	169.405
Totaal afschrijvingen materiële vaste activa	1.286.652	1.323.000	1.245.371

Rente:

Rentelasten:

Rente langlopende lening ING Bank	11.442	14.000	20.279
Rente langlopende leningen BNG	234.174	231.000	254.847
Rente kasgeldleningen BNG	119.492	121.000	113.685
Rente rekening-courant Werkpas B.V.	57.067	-	-
Overige rentelasten	2.167	-	736
Totaal rentelasten	424.342	366.000	389.547

Rentebaten:

Ontvangen rente over saldi bij BNG, ING Bank en Postbank	30.431	-	13.521
Rente rekening-courant Werkpas B.V.	-	40.000	14.861
Totaal rentebaten	30.431	40.000	28.382
Totaal rentebaten & -lasten	393.910	326.000	361.165

Ten tijde van het opmaken van de begroting 2008 was niet verwacht dat de rekening-courant met Werkpas B.V. zou omslaan van een vordering in een schuld.

Huur:

Gebouwen, installaties & erfpachtcanon	40.983	46.000	39.840
Overige bedrijfs- & transportmiddelen	224.176	305.000	364.931
Totaal huur	265.159	351.000	404.771

De lagere kosten van huur van overige bedrijfs- en transportmiddelen worden veroorzaakt doordat de leverancier van auto's geen levertijd meer heeft op de te leveren voertuigen bij noodzakelijke vervanging, waardoor geen vervoermiddelen meer hoeven te worden gehuurd. Daarnaast zijn leasecontracten voor de kopieermachines afgesloten tegen gunstigere voorwaarden dan was

Onderhoudskosten:

Gebouwen, terreinen & installaties	148.374	195.000	185.593
Machines, hard & software, inventaris & vervoermiddelen	484.292	335.000	411.879
Kleine aanschaffingen	92.703	132.000	130.507
Schoonmaakkosten & vuilafvoer	206.658	149.000	162.109
	932.027	811.000	890.088
Af: interne leveranties	133.485-	115.000-	117.421-
Bij: vrijval resp. dotatie voorziening groot onderhoud	102.663-	17.000	17.000
Totaal onderhoudskosten	695.879	713.000	789.667

De kosten van vuilafvoer zijn aanzienlijk hoger dan begroot doordat een groter aantal opdrachten voor het verwijderen van zwerfvuil zijn uitgevoerd. Door de sterke groei van het onderdeel groen waardoor meer reparaties en onderhoud aan machines nodig was resulteren in hogere kosten van het onderhoud van machines, hard- en software, inventaris en vervoermiddelen. De onderhoudskosten zijn met € 102.663,- verlaagd in verband met de vrijval van de voorziening groot onderhoud per ultimo 2008.

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Energieverbruik:			
Elektriciteit	182.399	163.000	154.623
Gas	91.305	99.000	88.268
Water	12.526	13.000	11.933
Brandstof machines en vervoermiddelen	151.897	108.000	120.941
Totaal energieverbruik	438.126	383.000	375.765

De kosten van brandstoffen zijn hoger dan begroot als gevolg van de veel hogere brandstofprijzen.

Belastingen en verzekeringen:

Belastingen en verzekeringen	176.269	191.000	179.291
Totaal belastingen en verzekeringen	176.269	191.000	179.291

Onder de kosten van belastingen en verzekeringen zijn opgenomen onroerend zaakbelasting, waterschapbelasting, milieubelasting, heffing waterkwaliteit, wegenbelasting motorvoertuigen en kosten van bedrijfsverzekeringen.

Algemene kosten:

Indirecte productiekosten:

Verpakkingsmateriaal & orderkosten	14.470	6.000	13.429
Opslag, distributie & vrachtkosten	152.043	52.000	120.183
Totaal indirecte productiekosten	166.513	58.000	133.612

Commerciële kosten:

Reclame & acquisitiekosten	11.652	10.000	18.433
Advertentiekosten	11.029	10.000	8.329
Totaal commerciële kosten	22.681	20.000	26.762

Kosten dienstverlening derden:

Advieskosten derden	160.000	197.000	159.734
Computerkosten salarissen	64.417	54.000	63.217
Totaal kosten dienstverlening derden	224.418	251.000	222.951

Overige algemene kosten:

Kantoorkosten	238.199	236.000	187.821
Beveiligingskosten	44.596	44.000	40.347
Accountantskosten	43.280	39.000	43.005
Vergader- en representatiekosten	48.509	40.000	39.333
Presentie- en vacatiegelden	1.352	6.000	1.225
Kosten kantine (kosten minus opbrengsten)	56.159	40.000	63.043
Kosten personeelsblad	9.563	10.000	12.179
Diversen	26.016	11.000	12.093
	467.675	426.000	399.046
Af: interne leveranties	61.943-	110.000-	89.543-
Totaal overige algemene kosten	405.732	316.000	309.503
Totaal algemene kosten	819.343	645.000	692.828

De algemene kosten komen € 174.343 hoger uit dan begroot. De belangrijkste verklaring hiervoor is een overschrijding op de kosten van opslag, distributie & vrachtkosten van € 100.043. Deze kosten zijn sterk afhankelijk van de aard en de samenstelling van de productie en worden voor een groot deel doorbelast aan opdrachtgevers. De doorbelaste vrachtkosten zijn verantwoord onder de post diverse bijdragen en baten. Verder zijn de diverse overige algemene kosten hoger als gevolg van gestegen incassokosten voor dubieuze debiteuren en werden minder interne leveranties uitgevoerd.

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Diverse lasten:			
Kosten afboeking oninbare vorderingen	46.677	15.000	6.357
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	27.500	-	-
Kosten uit voorgaande boekjaren	136.014	15.000	92.011
Overige diverse lasten	35.858	10.000	8.703
Totaal diverse lasten	246.049	40.000	107.071

Als gevolg van een tweetal faillissementen zijn de kosten voor afboeking van oninbare vorderingen hoger dan begroot. De kosten uit voorgaande boekjaren hebben o.a. betrekking op nagekomen kosten voor Ruim Baan (€ 46.000) en pensioenfondsen (€ 12.000).

Incidentele baten (+) en lasten (-):

Incidentele baten (+):

Vrijval voorziening oninbaarheid vordering Werkpas B.V.	-	176.000	850.408
Boekwinsten desinvesteringen materiële vaste activa	23.307	15.000	2.825
Totaal incidentele baten (+)	23.307	191.000	853.233

Incidentele lasten (-):

Toevoeging reorganisatievoorziening	-	-	25.000-
Toevoeging voorziening organisatie ontwikkeling	-	-	180.000-
Toevoeging overige voorzieningen	-	-	40.000-
Toevoeging reorganisatievoorziening	-	-	24.171-
Boekverlies desinvesteringen materiële vaste activa	18.186-	15.000-	5.685-
Totaal incidentele lasten (-)	18.186-	15.000-	274.856-

Totaal incidentele baten (+) en lasten (-):	5.121	176.000	578.377
--	--------------	----------------	----------------

De voorziening oninbaarheid vordering Werkpas B.V. is geheel vrijgevalen in 2007 aangezien er geen vordering op Werkpas B.V. meer open staat. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2008 was dit nog niet bekend.

Bijdrage deelnemende gemeenten:

Bijdrage in exploitatieresultaat deelnemende gemeenten		378.000	-
Totaal bijdrage deelnemende gemeenten	-	378.000	-

Nog te bestemmen resultaat:

Resultaat boekjaar	589.848-	-	3.664
Totaal nog te bestemmen resultaat	589.848-	-	3.664

8.1 OVERIGE GEGEVENS

(bedragen in Euro)

	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Voorstel tot bestemming van het resultaat:			
Het resultaat is als volgt opgebouwd:			
Bedrijfsresultaat	589.848-	-	577.573-
Af: incidentele baten (+) en lasten (-)	5.121	-	581.237
Exploitatieresultaat	589.848-	-	3.664
Bij: resultaatbestemming		-	-
Nog te bestemmen resultaat	589.848-	-	3.664

Voorgesteld wordt het resultaat af te boeken van algemene reserve.

Bijdragen van de deelnemende gemeenten in de bestuurskosten

Conform artikel 35 lid 1a van de gemeenschappelijke regeling betalen de deelnemende gemeenten een bijdrage in de bestuurs-, secretariaats- en niet uit de rijkssubsidie te dekken kosten. Voor het jaar 2008 is deze bijdrage € 89.047. De verdeling van deze kosten gebeurt op basis van de verhouding van het aantal inwoners per gemeente.

De verdeling van de bijdrage in de bestuurskosten is als volgt:

Gemeente	Inwonertal	Bijdrage
Bennebroek	5.160	2.114
Bloemendaal	16.807	6.886
Haarlem	147.640	60.494
Haarlemmerliede en Spaarnewoude	5.429	2.224
Heemstede	25.626	10.500
Zandvoort	16.665	6.828
Totaal	217.327	89.047

Bijdragen van de deelnemende gemeenten in het exploitatiesaldo

Voor het jaar 2008 wordt geen bijdrage gevraagd in het negatieve exploitatiesaldo van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.

8.2 INVESTERINGEN

Categorie	Kostenplaats	Afschrijvings- termijn	Investerings- bedrag
<u>Gronden en terreinen:</u>			
Schaftunit I. Sweerslaan	Groen	5	4.915
Totaal gronden en terreinen			4.915
<u>Vervoermiddelen:</u>			
Peugeot Expert	Groepsdetacheren	5	28.206
(5x) Kubota RTV900	Groen	5	72.840
(4x) Peugeot Boxer Kippend	Groen	6	113.924
Peugeot Expert	Schoonmaak	5	65.898
(2x) Peugeot Boxer Plus	Wielwerk	4	47.018
Tractor Kubota B2230 HDB	Groen	7	14.000
(2x) Schaftwagen	Groen	5	27.250
Peugeot Partner	Paspost	5	11.599
Diversen	diverse kostenplaatsen	3-6	18.035
Totaal vervoermiddelen			398.770
<u>Machines, apparaten & installaties:</u>			
Machines:			
Graveermachine	Graveerderij	10	29.527
Toro Groundsmaster 4000D	Groen	3	54.400
Toro Groundsmaster 3280 D	Groen	5	25.485
Vouw- en hechtunit Horizon	Drukkerij	7	20.000
Trimunit Horizon FC-200A	Drukkerij	7	15.000
Veegmachine Amazone GHS 180	Groen	5	17.318
Versnipperaarschliesing	Groen	5	24.870
(2x) Cirkelmaaier Ferris Hydrwalk	Groen	3	9.180
Fronthef met aftakas	Groen	5	8.388
Paper Drilling Machine 4 kops	Drukkerij	10	9.250
Diversen	diverse kostenplaatsen	3-6	16.274
Totaal machines			229.692
Hardware:			
(3x) HP Laserjet M5035xs MFP	H.R.M./I.C.T.	5	9.097
Diversen	I.C.T.	4	4.380
Totaal hardware			13.477
Totaal machines, apparaten & installaties			243.169
<u>Overige materiële vaste activa:</u>			
Consultancy invoering computersystemen:			
Consultancy invoering Navision	I.C.T.	3	317.808
Inventaris:			
Diversen	diverse kostenplaatsen	5-10	9.624
Totaal inventaris			9.624
Software:			
Navision	I.C.T.	5	134.549
Diversen	diverse kostenplaatsen	3	4.019
Totaal software			138.568
Totaal overige materiële vaste activa			466.000
Totaal investeringen			1.112.854

8.3 VERANTWOORDINGSINFORMATIE WSW

Gemeente	gemeentecode	indicator A	indicator B	indicator C	indicator D
Bennebroek	372	20,00		9,05	0,42
Bloemendaal	377	28,00	1,00	20,75	0,78
Haarlem	392	977,75	44,26	709,32	2,43
Haarlemmerliede	393	10,25		6,40	
Heemstede	397	102,75	6,01	85,38	
Zandvoort	473	29,50	5,80	23,15	
Aalsmeer	358	2,00		1,63	
Amstelveen	362	1,00		1,00	
Amsterdam	363	4,00		3,02	
Beverwijk	375	1,00	2,00	2,44	
Stede Broec	388	0,00		1,08	
Haarlemmermeer	394	83,25	7,88	68,62	
Heemskerk	396	1,25		2,29	
Hillegom	534	4,00	1,00	4,54	
Leiden	546	1,00		0,33	
Lisse	553	1,00		0,50	
Noordwijkerhout	576	1,00		1,00	
Schiedam	606	1,00			
Uitgeest	450	1,00			
Velsen	453	29,50	1,73	29,15	0,25
Voorburg	624	1,00			
Weesp	457	1,00			
Zaanstad	479	1,00	0,67	1,00	
		1.302,25	70,35	970,65	3,88

- Indicator A:** Het totaal aantal geïndiceerde inwoners:
- dat een dienstbetrekking heeft óf
- op de wachtlijst staat én beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2008.
- Indicator B:** Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2008, exclusief de verhuizingen, in arbeidsjaren (standaardeenheden).
- Indicator C:** Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen(standaardeenheden) voor geïndiceerde inwoners in 2008, uitgedrukt in arbeidsjaren (standaardeenheden).
- Indicator D:** Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2008, uitgedrukt in arbeidsjaren (standaardeenheden).